

DIRVA

THE FIELD

Nr. 30

Balandžio-April 16, 1959

Cleveland, Ohio

KAS DEDASI JAV PAŠONĖJE - KUBOJE?

Amerikiečiai įtartina žiūri į dabartinę padėtį.- Ar pasiseks F. Castro vizitas ir ar laimės paramą ištuštėjusiam Kubos išdui?

Kubos premjerui Fidel Castro ir jo palydovams apsaugoti, jiems besilankant Washington, amerikiečiai ištaigos ėmėsi tokio pat masto priemonių, kokių buvo prieš keletą mėnesių imtasi Mikojanui nuo netikėtų apginti.

Fidel Castro vizitas Washington nėra oficialus. Jis atvyksta, kviečiamas JAV laikraščių redaktorių sąjungos, kelioms kalboms pasakyti. Bet tai tik poga.

Drauge su Castro į Washington atvyko keletas Kubos ministerių kabineto narių, finansų specialistų būrys, Washington Castro susitikus su JAV valst. departamentu pareigūnais, einančiu valst. sekr. pareigas Herteriu ir viceprezidentu Nixonu.

Iš tų ir kitų duomenų aiškėja, kad tikrasis Castro vizito tikslas yra pastangos išsiprašyti pinigų krinkančiam Kubos ūkiniam gyvenimui gelbėti.

Castro kelionės į Washington išvakarėse Kubos policija suėmė 9 asmenis, kurie posėdžiavę ir ruošę perversmą. Areštu metu esanti organizacijos "Kovo 10" sąrašai, ginklų ir bombų ("Kovo 10" organizacija esanti pabėgusio Batistos šalininkų grupė).

Suimtieji nugabenti į La Cabana tvirtovę, kurioje apie 800 "karo nusikaltėlių" dar tebelaukia "revoliucinio teismo" sprendimų. Castro pareiškė, kad visi nuteisti-

ji už "kontrarevoliucinius veiksmus" bus sušaudyti.

Kas iš tikrųjų dedasi Kuboje — krašte, esančiame nuo JAV tik už 90 mylių? Kas yra tas Fidel Castro, naujasis Kubos diktatorius?

Fidel Castro

Krašto izdas, praėjus revoliucijos svaiguliui ir Batistai išsigabenus dideles valiutos sumas, liko visiškai tuščias. Vienas iš didžiųjų pajamų šaltinių — turistų antplūdis šiuo metu yra visai nusekęs. JAV piliečiai, girdėdami nuolatinis kubiečių išsišokimus amerikiečių adresu, bijo ten atostogauti.

Nedarbas plečiasi. Šiandien 2,3 mil. gyv. krašte bedarbių skaičius siekia 400,000. Kiti 350,000 dirba tik iš dalies. Būklė pablogės gegužės mėnesį, pasibaigus cukraus sezonui ir užsidarius fabrikams.

Norint kraštą išgelbėti nuo suirutės, reikia pinigų, ir daug pinigų. Bene prieš mėnesį Fidel Castro vienam amerikiečių laikraštininkui pareiškė, kad tu pinigų jis tikintis gauti iš Washington. "O jei ten negausi?" — paklausė laikraštininkas. "Tada ieškosim Prancūzijoje, Britanijoje ar kitur", — atsakė Castro. Žodis "kitur" šiuo atveju išdėstytas, nes, jei JAV neparems Castro, tos paramos jis negaus nė Prancūzijoje su Britanija...

Po žiaurios Batistos tyronijos ateinantį Castro kubiečiai sutiko kaip išvaduoją ir laisvės simbolį. Po mėnesių tęsėsi šviesesnio rytojaus mirazas. Bet... tuo mirazu neapsvaigo komunistai. Jie intensyviai dirvo. Infiltracija vyko nuostabiai sparčiu tempu.

Komunistai jau giliai įsiskverbė į kariuomenę. Jų rankose aukštieji karinės vadovybės postai. Komunistai jau perėmė kai kurias profesines sąjungas. Antikomunistai pašalinti iš viešojo gyvenimo. Komunistai redaguoja didžiulius Kubos laikraščius. Jie skverbiasi į radiją ir televiziją, taip pat į švietimo sistemą. Komunistai vadovauja kariuomenės auklėjimui. Mokykloms skirti istorijos vadovėliai perrašinėjami komisijos, kuriai vadovauja komunistas. Pavyzdys, ko iš to laukina: anti-amerikinis geografijos vadovėlis, parašytas komunisto ir Batistos uždraustas, dabar išleistas iš naujo.

Svarbiausieji Fidel Castro pagalbininkai yra: jo brolis Raul Castro, karinių pajėgų viršininkas; Ernesto (Ché) Guevara, svarbios La Cabana tvirtovės viršininkas; Charles Franqui, oficiozo "Revoliucion" redaktorius.

Raul Castro yra laikomas gabesniu administratoriumi už patį Fidel ir... žymiai pavojingesniu. 1953 m. Raulas dalyvavo komunistų globajam jaunimo kongrese Vienoje, vėliau lankėsi eilėje kraštų už geležinės uždarangos. Jis labiau nusiteikęs prieš JAV už savo brolių. Fidel mirties atveju, jis paskirtas diktatoriaus įpėdiniu. JAV žvalgybos duomenimis, jei Raul Castro perimtų krašto valdymą, Kuba tuoj pat pasidarytų komunistinė.

Ernesto (Ché) Guevara — argentinietis su ilga revoliucine patirtimi Pietų ir Vid. Amerikoje. Dabar jis valdo svarbią La Cabana tvirtovę, kurioje kiekvieną dieną vyksta egzekucijos. Per 500 kubiečių jau sušaudyta. Areštai krašte vyksta be pertraukos. Žmonės suimtinėjami be teisinio pagrindo, ypač gaudomi žinomi antikomunistai. Gyventojų laisškai cenzuruojami. Pasikalbėjimai telefonu sekami, net JAV ambasados telefonas kontroliuojamas.

(Nukelta į 2 psl.)

Balandžio 11 ir 12 d. Chicagoje su dideliu pasisekimu praėjo Chicago lietuvių vyrų choro Vytis statyta opera Carmen, abi dienas sutraukusi pilnutėlę salę. Nuotraukoje solistai Aldona Stempuzienė, Carmen ir Stasys Baras, Don Jose, su choris-tais. Kitas operos Carmen pakartojimas įvyks balandžio 25 d.

V. V. Blyno nuotrauka.

CHRUŠČIOVAS REABILITUOS PASTERNAKĄ?

Kaip praneša prancūzų spaudo, Maskvoj ruošiamasi reabilituoti "Dr. živago" autorių Borisą Pasternaką.

Vienas pirmųjų ženklų yra nušalinimas Komsomolo generalinio sekretoriaus Semičianskio kuris viešai buvo pareiškęs, kad Pasternakas yra biauresnis gyvulys už kiaulę ir tuo buvo sukelęs sovietų rašytojus pasmerkti Pasternaką.

Pasirodo, kai buvo pradėta akcija prieš Pasternaką, pats Chruščiovas dar nebuvo skaitęs jo romano "Dr. živago" ir pritarė pasmerkimui, pasitikėdamas Sovietų rašytojų sąjungos ir Komsomolo pranešimui.

Visai neseniai, tik prieš

keletą savačių, Chruščiovas perskaitė tą romaną ir labai pasipiktino rašytojų padarytu sprendimu. Dėl to Semičianskis atsidūrė nemalonėje ir Chruščiovas pasiūlęs atlyginti Pasternakui nuostolius, sumokant rubliais tą sumą, kuri jam priklausė už Nobelio premiją.

Nors šios žinios dar nepatvirtintos, bet nieko stebėtino, jei vieną dieną Pasternakas sovietuose vėl bus aukštumoje ir jo romanas "Dr. živago" bus pripažintas kaip geriausias komunistinės propagandos veikalas...

Patiriama, kad daromi žvilgiai Pasternakui pervesti iš Vakarų valstybių priklausantį už šį romaną honora-

ra, kurio jau susirinko 1 milijonas dolerių.

Atvyko lietuviai iš Sibiro

Balandžio 10 d. į New Yorką, tiesiai iš Maskvos, atvyko Antanas Igaunis, 67 m. amžiaus. Lietuvoje jis yra buvęs policijos valdininku. Bolševikų buvo ištremtas į Sibirą ir ten visą laiką išbuvo. Tik praėjusiais metais buvo gavęs leidimą ir apie tris mėnesius lankėsi Lietuvoje. Sibire gyveno Ufoje.

Antanas Igaunis atvyko pas savo artimuosius, jau anksčiau čia gyvenančius. Jo atvykimui labai daug padėjo prezidentinis demokratų kandidatas Adlai Stevenson, kuris lankydamasis Maskvoje darė asmenišką intervenciją.

MIRE SKULPT. B. PUNDZIUS

Balandžio 11 d. po sunkios ligos Vilniuje mirė skulptorius Bronius Pundzius. Velionis buvo gimęs 1907 IX 5 Pievesių km., Tirkšlių v., Mažeikių apskr. Studijavo Kauno Meno mokykloje ir Paryžiaus aukštojoje taikomosios dailės mokykloje. Sukūrė eilę monumentaliosios ir dekoratyvinės skulptūros kūrinių. Bolševikinės okupacijos metu B. Pundzius dėtė Kauno Taikomosios Dailės Institute, o nuo 1951 m. Vilniaus dailės institute.

LIETUVIO BOKSININKO PERGALĖ

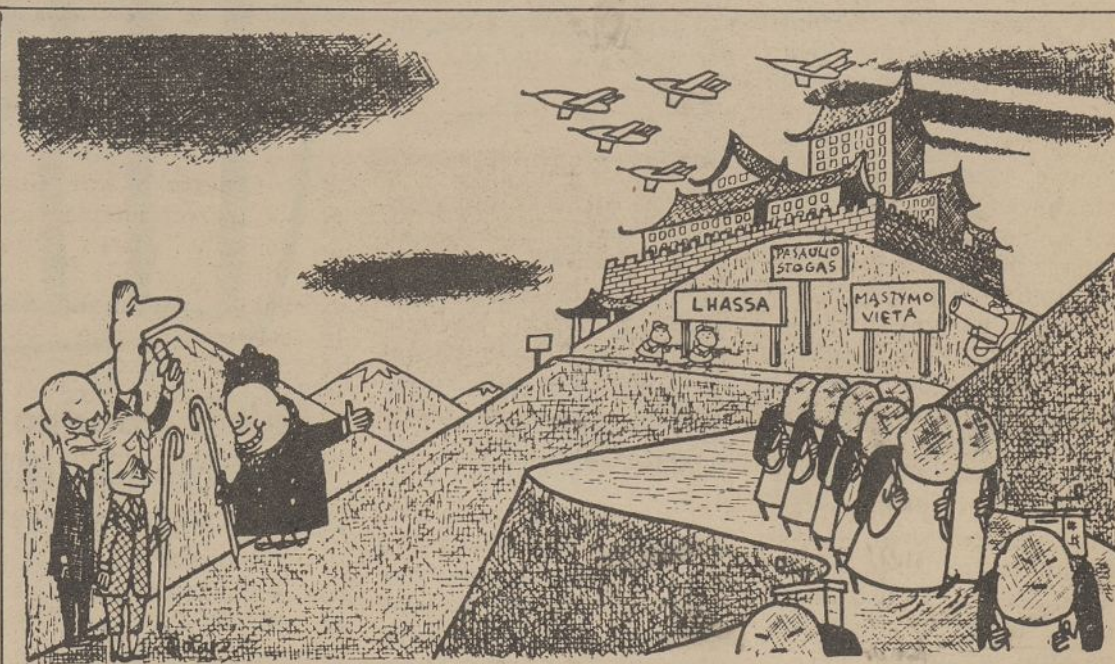
Glasgowe įvykusiose Sovietijos-Škotijos boksinių rinktinių rungtynėse, Ričardas Tamulis nugalėjo varžovą škotą. Tai jau vienuoliktą jauno lietuvio boksininko pergalę tarptautiniuose susitikimuose.

Jaunųjų dainininkų konkurso dalyviai...

Į Jaunųjų dainininkų konkursą įsijungė Nerija Linkevičiūtė, dainavimą studijuojanti Chicagoje. Taip pat į konkursą įsijungė ir daugiau dainininkų, kuriuos skelbsime ateinančiuose Dirvos numeriuose.

Konkurso koncertas įvyks gegužės 2 d., Clevelande. Į jį visi Dirvos skaitytojai prašom ruoštis. Tokio įdomumo koncerto dar niekur nėra buvę. Juk tai pasirodys pajėgiausios mūsų jaunosios jėgos.

Published semi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.

Editor-in-Chief: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.

Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Dukart savaitinis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio.

Telefonas: HEnderson 1-6344. Išėina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais.

Vyr. redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio.

Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigtas 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Redaktoriai: Vyt. Gedgaudas ir J. P. Palukaitis.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), R. Miczelis (Chicago), J. Papienas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

Antroji darbo pusė turi būti lengvesnė

Iš pirmojo šios savaitės numerio skaitytojai žino, kad vykdomo naujų Dirvos skaitytojų telkimo vajeaus pusė užbaigta. Jau esame pralenkę 250 skaitytojų, ir todėl antroji vajeaus pusė turėtų būti lengvesnė. Lengvesnė, nes artėjant prie tikslo, atsiranda daugiau entuziazmo. Visi įsitikina, kad negalimų dalykų nėra, tik reikalus reikia kiekiau paimiti į rankas, plačiau apsidairyti aplinkui ir energingiau dirbti.

Būtų labai gera, kad naujų Dirvos skaitytojų telkimo vajeaus užbaigtų iki gegužės mėn. 31 d. kada vyks Tautinės Sąjungos seimas ir Vilties Draugijos susirinkimas. Ir iki to laiko dar turime pusantro mėnesio. Žinoma, laiko neperdaugiau, bet dirbant galima tikrai daug padaryti.

Mes jau keliais atvejais esam minėję, kad viena Dirvos redakcija ir administracija, be pačių skaitytojų, be tautinių organizacijų talkos, šio vajeaus sėkmingai neįmano pravesti. Ir iš kurių vietovių tos talkos buvo daugiau pajusta, ten tuoj atsiranda nauji skaitytojai. O kur iki šio laiko mūsų geri bičiuliai ne kiek nepajudėję, iš ten jokių gerų žinių neturime ir be nuosirdžios talkos neturėsime.

Vykdydami jau antrąją naujų skaitytojų telkimo vajeaus pusę, mes norime tikėti, kad ir tie mūsų geri bičiuliai, kurie dar tais reikalais ne kiek nesisilojo, mums naujų, pramatytų skaitytojų sąrašą neatsiuntė, pačiu artimiausiu laiku tai padarys. O tokių sąrašų sudarymas, pasitelkus kelis asmenis vienam vakarui, nesunkiai gali būti atliktas. Tik reikia, kad būtų iniciatorius, šiuo atveju toks Dirvos bičiulis, kuris labai teisingai lietuviškojo laikraščio padėtį įvertina: nesutelkus naujų skaitytojų, neįmanoma nei geresnio laikraščio leisti, nei jo dažninti. Naujų skaitytojų telkime labai daug gali padaryti ir pavieniai asmenys. Ir tie, kurie į mūsų prašymus atsiliepė, labai daug padarė. Štai, mes Dirvoje spaudžiam rek o mendacines atkarpas. Atseit, jei kas turi savo pažįstamų, kurie dar Dirvos neskaityt, bet galėtų skaityti, mums tokias pavardes, su tikslu adresu, atsiunčia. Ir iki šiol tokie rekomenduotieji didžiojo daugumo Dirvą užsisakė. Dalis jų atsiuntė net ir padėkos laiškus, kuriuose sako, kad senokai norėję Dirvą užsisakyti, bet dėl įvairiausių priežasčių tai vis atidėliodavę kitai savaitei.

Tat ir mūsų prašymas: patikrinkit savo artimųjų sąrašus. Jei randat dar tokių, kurie galėtų Dirvą skaityti, nedelsdami jų adresus mums atsiųskit. Tuo mums padėsit naujų skaitytojų telkimo vajeaus greičiau užbaigti. O jei visi mūsų skaitytojai tai padarytų, mes pilnai tikime, kad užsibrėžtą skaitytojų net ir prašoktume. Žinoma, reikia tik pasispausti.

Dirva duoda nemaža vietos mūsų jaunimo organizacijoms: santariečiams, neolituams, skautams. Ir ateiityje esam pasiryžę tos vietos duoti. Bet kai duodam vietos, galim ir šio to iš mūsų jaunimo reikalauoti. Ir šiuo atveju: talkos. Talkos, vykdančios šį vajeų. O tos talkos, deja, labai maža tepajutom. Priešingai, kai patikrinam kai kurių tų organizacijų narių pavardes savo kartotekoj, jų nerandam. O kai nerandam, tai tada pradėdam vertinti ir tuos laiškus, kurie ateina mums su priekaištais, kad tų organizacijų nariams labai daug vietos skiriam, o ar jie Dirvą skaito?

Mums būtų labai miela, kad į tokius priekaištus galėtume atsakyti: beveik visi tų organizacijų nariai Dirvą skaito. O kad taip būtų, tų organizacijų vadovybės galėtų, ypač dabar, vykdančios vajeų, tai patvarkyti. Studentai, gaudami du kartus per savaitę einantį laikraštį tik už \$4.00 metams, jokių būdu negali savo biudžeto apsunkinti. Reikia tik noro ir vadovybės gerų pastangų, kurių tikimės susilaukti.

Kada paskelbėm vajeų, ir dar 500 naujų skaitytojų sutelkti, kaip paprastai būna, tuoj pasipylė priekaištai: ir vėl vajeus, ir dar toks didelis! Dabar, kada to vajeaus pirmoji pusė užbaigta, priekaištautojai tilsta. Įrodykim, kad ne nereiškė priekaištauti. Įrodykim, kad Dirva pastoviai tvirtinasi, kad ji savo rašytine ir vaizdine medžiaga pirmuoja, kad jokia lietuvių šeima be Dirvos negali apsieiti.

• Prie Alžiro krantų prancūzai sulaukė čekoslovakų laivą "Lidice", gabenant ginklus Alžiro sukilėliams. Rado 12 milijonų šovinių, 12,000 automatinų šautuvų, 2,000 sunkiųjų kulksvaizdžių ir kitos rūšies ginklų, kurių užtekę apginkluoti 1 pėstininkų divizijai.

• Čekoslovakijoje penki asmenys nubausti po 4 metus kalėjimo už priešvalstybinę veiklą, kad spiritizmo seanso metu išsukė buvusio prezidento Mazaryko dvasią.

Kas dedasi JAV pašonėje?

(Atkelta iš 1 psl.)

Charlos Franqui, žinomas komunistas, redaguoja oficiozą ir "Liepos 2t" sąjūdžio organą "Revlucion". Neretai žinios ir atrastės yra identiškos su "Hoy", komunistų partijos oficiozo, tekstais. Kiti laikraščiai yra atsidūrę po "baimės cenzūra".

Ar pats Fidel Castro yra komunistas? JAV katalikų laikraščio "Our Sunday Visitor" bendradarbis Dale Francis, plačiai žinomas Kubos reikalų žinovas, neseniai rašė:

"Aš visada tai neigdavau. Dabar, neseniai vėl apsilankęs Kuboje ir pasikalbėjęs su labai gerai informuotais asmenimis, aš vis dėlto dar nesu visiškai įsitikinęs, kad jis būtų komunistas, bet jau labai pripažįstu tokią galimybę. Tiesa, vienas artimas Fidel žmogus mane įtikinėjo, kad jis nesąs komunistas, bet komunistus laiką šiuo metu naudinais ir pajėgiais darbinin-

kais ir todėl naudoja juos tikėdamas, kad vieną dieną, būklei pagerėjus, jais atskratysias".

Yra žinomos aiškos Castro anti-amerikinės nuotaiškos. Jis kalba apie Kubos "neutralumą" tarp JAV ir Sov. S-gos. Kai kurie stebėtojai sako, kad jis gal ir nesąs komunistas, bet komunizmo apsvaigintas.

Kokia pažiūra šiuo klausimu bus susidaryta Washington, nuo to priklausys ir amerikinė parama Kubai. Kai kuriuose sluoksniuose teigiama, kad Castro turėsias atgal grįžti be pinigų, tačiau skolinimo agentūros neatmesiančios naujo Kubos diktatoriaus prašymų, siekdamas laimėti daugiau laiko susidaryti aiškesniam vaizdui apie tikrąją būklę vadinamame "širšių lizde". (jpp)

WHEN BUYING OR SELLING A HOUSE

Use our Escrow Service
Protect both parties
in the deal

TORONTO

TIKRINO KOOPERATYVĄ PARAMĄ

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyvą Paramą nuo kovo 30 d. iki balandžio 6 d. tikrino valdžios revizorius. Patikrinimo metu rasta kad naujasis išdinininkas J. Matulionis neleistinai naudojo Paramos kreditais ir reikalų vedėjas tokius kreditus, nepadengtus čekius, akceptavo. Revizoriui pareikalavus padėtis sutvarkyta.

A.

Šaltas vanduo tik krokodilams žmonės mėgsta karštą!

ĮSIGYK AUI-40 GASO VANDENS ŠILDYTUVĄ

PASIRINK IŠ ŠIŲ GARSŲ VARDŲ: Coleman • Hotstream • Morflo • Permaglas • Rex • Rheem • Ruud... Atsimink, DUJOS duoda jums karštą vandenį už 1/4 kainos ir greičiau, negu kitaip kūrenami automatiniai.

THE EAST OHIO GAS COMPANY

Tokie konkursai labai reikalingi

Rengiant jaunųjų dainininkų konkursą ir norint, kad jame dalyvautų pačios geriausios jėgos, laiškais buvo kreipiamasi į tuos, kurie jau buvo gražiai užsirekomendavę.

Štai į vieną iš tokių laišku atsako Audra Gaigalaitė, iš Philadelphia, Pa. ją girdėjusių laikytą neabejotinai talentu. Laiške Dirvos redaktoriui rašo:

"Dėkoju už Tamstos kvietimą įsijungti į Jūsų laikraščio dainos konkursą. Deja, negaliu dalyvauti. Pirmia, laiko nepaprastai maža. Antra, šitoks konkursas ateina pervėlai, kad galėčiau juo pasinaudoti. Jei bent koks lietuviškas laikraštis ar kuri nors organizacija šituo būdu būtų parėmus jaunas jėgas anksčiau, man ir kai kuriems draugams-ėms, nebūtų reikėję pasitraukti iš muzikinio augimo lietuvių visuomenėje. Tačiau...

Dar kartą ačiū. Tuo tarpu paskutiniai kolegijoje metai yra įsibėgėję ir reikia mylimą muziką nustumti į šalį ir atversti biologijos vadovėlius. Tačiau žinau, kad kai kuriems jauniems dainos mylėtojams, ištroškusiems lietuvių visuomenės susidomėjimo bei raginimo, šitoks konkursas gali daug reikšti."

DAR VIENAS NUOSMUKIS

Nežiūrint, kad Dirva baigė V. Alanto — V. Rastenio diskusijas dėl tų nelaimingų "Penkių stulpų", prašau balso.

Neskaičiau A. Landsbergio dramos, nemačiau, deja, vaidinimo, mano literatūrinis išsilavinimas neleistų visvien kritikuoti veikalo. Esu iš tų, kurie mieliau matytų žūstant enkavedistus, ne lietuvių partizanus. Ta prasme pilnai suprantu tų tautiečių gerus norus, kurie kritikavo veiklą. Tačiau... šalia J. Girnauš ir 60 kultūrininkų nuosmūkio, Br. Railos diržų ir kelnų nuosmūkio, ir dar eilės visokių kitokių smūkių, objektyvumo vardan negalima nepastebėti dar vieno, labai ne malonaus nuosmūkio. Tai nuosmūkis tų tautiečių sąžinės, kurie, užtikę jiems nepatikusią mintį, ne ją — mintį kritikuoja, bet jos autorių stengiasi padaryti komunistų tarnu. Ir man, kaip gen. Grant'ui gėda, kad mūsų, lietuvių tarpe yra sąžinių, ir jų savininkų, kurie, vieton gtrb. rašytoją A. Landsbergį ir amerikietišką teatrą turinę raudonais dažais, turėtų eit namo ir gėdytis...

Z. V. Rekašius,
West Lafayette, Ind.

NETIKSLOS IŠVEDŽIOJIMAI

Naujienos savo apžvalgoj išvedžioja, kad Eug. Bartkus aiškinasi, kodėl jisai nevyko į Washingtoną. dėl jam iš kažkur padarytų priekaištų. Esą, jis dabar kaltina kitus Vyk. Komiteto narius.

Tikrai staigmena, kam jis turėjo aiškintis ir kam turėjo duoti ataskaitas. Matyt, kitų esančių komiteto narių tuo principu dirbama.

E. Bartkaus duotą spaudai pareiškimą laikaus sveikintinu reiškiniu. Naujienos dažnai kalba apie stoką demokratiškumo ir primeta kitiems nedemokratiškumo principus. Šiuo atveju E.

Bartkaus pareiškimas yra tik demokratiškumo išdava.

A. L. T. Vyk. Komitetas yra viešojo organizacija. Jos nariai, jeigu dėl ko nors nesutaria ir yra atskiros nuomonės, visiškai natūralu ir gera, per spaudą painformuoti visuomenę. O Naujienų straipsnis ir pilnas pagiežos, kaip tik dėl to, kad visą tai viešumai paskelbiama.

Reikėtų dar kartą atsiminti, kad A. L. Taryba yra vieša organizacija, visų lietuvių suaukotais, sunkiai uždirbtai pinigais remiama, todėl tikrai nebuvo reikaro trims asmenims važiuoti ir išleisti didesnes sumas pinigų. Šis viešas spaudoj pareiškimas yra tikslus, nes ir aukotojai privalo žinoti, kaip jų suaukoti pinigai sunaudojami.

Labai gaila, kad Naujienų nesuprantama, o gal nenorima suprasti, jog viešas spaudoj pareiškimas kitaip galvojančio nario yra pastaba, kad tokie dalykai antrą kartą nesikartotų.

A. Šumerys, Chicago

DR. ŽIVAGO — KOMUNISTINĖ PROPAGANDA

Pilnai prisidedu prie nuomonės, atsiųstos iš Venesuelos, kad Dr. Živago knyga yra komunistinė propaganda — Trojos arklys. Joje kaltinami tik vada, bet komunistinė idėja iškeliama. Tai tikra Chruščiovo idėja.

A. M., Detroit

CHICAGO

ŽIBUOKLIŲ BALIUS

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Chicago skyrus ruošia žibuoklių balių, kuris įvyks 1959 m. balandžio 18 d. 7:30 v. Western Ballroom salėje, 3504 So. Western Ave.

Sokioms gros Jurgio Akelio orkestras. Veiks savas gėrimų bufetas.

Skyrius kviečia visuomenę skaitlingiausiai dalyvauti.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
Val.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.

Seštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th Place.

Tel. ofiso EVerglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p.
pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.

Tik susitarus trečiadieniais.

Telefonas:

Ofiso REpublic 7-5020.
Namų WALbrook 5-3765.

J. Ramunis, M. D.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2557 W. 69th Street
(lėjimas iš Rockwell St.)

Val.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Seštadieniais: 2-4 ir 5-7 p. p.

Atsarginės tėvynės reikalu

Tautos ar tautų skeveldros, gyvenančios ne savose etninėse erdvėse, nuolat mažėja skaičiais ir palengva netenka tautinės-kultūrinės asmenybės. Ilgesni stebėjimai rodo, kad lietuviškos išeivijos skaičiai tirpsta per metus vidutiniškai po du procentu, o jos kultūrinis pajėgumas silpnėja truputį sparčiau. Šita mūsų išeivijos padėtis verčia mus ieškoti logiškos ir lemiančios išeities: sukurti savą mažą etnišką teritoriją, kuri galėtų palengva vystytis į mažą lietuvišką autonominę, pusiau nepriklausomą valstybę, kurios aukštoji misija būtų išgelbėti lietuviškos išeivijos likučius, sukurti ramią priplauką lietuvių kalbai ir kultūrai svetimosios okupacijos metu.

Iš silaisvinusiai Lietuvai naujas lietuviškos etniškos žemės priedas irgi tikrai būtų labai naudingas. Pasikeitimas prekėmis abiems šalims būtų įdomus ir pelningas. Lietuvių etniškos erdvės padidinimas, kad ir

Prof. K. PAKŠTAS

dviem ar trimis apskritimis, pratęsimas Lietuvos ir tolimus daus kraštus, į labai skirtingą gamtą, palengva išsautų nepaprastą horizontų praplėtimą visai tautos kultūrinei ir kūrybinei vaizduotei, kuri ilgainiui išsiliėtų turtingesniais literatūros ir meno kūrniais. Atsirastų nauja ir gaivinanti tematika, aprėpianti naujus santykius tarp dviejų mažų lietuviškų pasaulių.

Šitų motyvų skatinami, mes ir pradėjome naują žalosios Atžalos (arba Dausuvos, nes vardas dar nenusistovėjęs) sąjūdį. 1958. VIII. 26 susiorganizavo Washingtono pirmasis klubas. Greit užsimezgė klubai Chicagoje ir Detroite, kiek vėliau — Brooklyne, ir pastaruoju metu — Baltimorėj.

Brazilijos lietuvių septynios žymiosios organizacijos per savo valdybas nusprendė sutartinai veikti, atsarginę tėvynę steigiant. Brazilijoj jau pradėta ap-

skaičiuoti apsisprendę vyk-ti žmonės ir jų kapitalai.

Washingtono klubas apsiėmė laikinai eiti kaip ir centrinės valdybos pareigas, kol organizacija prasiplės ir savo valdybą išsiriniks. Tačiau didelė didžiūma lietuviškų centrų dar nepajudėjo. O būtų labai svarbu, kad naujų klubų greit priaugtų daugiopai. Be tinkamos organizacijos ir sutelkto kapitalo mums neįmanoma su Britų Honduraso valdžia užvesti tinkamas derybas ir reikalingą sutartį pasirašyti.

Centrinė valdyba Washingtono ir Brazilijos lietuvių organizacijų pirmininkai galvoja, kad visas atsarginės tėvynės sąjūdis galėtų turėti trejopo rūšies narių:

1) kurie važiuoja ir įsikūrimui turi pakankamai savų pinigų;

2) kurie nori važiuoti, bet pinigų neturi arba labai mažai turi, ir

3) kurie neturi galimybės atsarginę tėvynę artimais metais persikelti, arba iš viso nemano ten keltis, bet pritaria pačiai idėjai ir sutinka savo įneštomis akcijomis arba stambiomis aukomis paremti neturtingesnių tautiečių įkurdinimą.

Manome, kad pirmoji narių kategorija negalės būti gausi, bet vis dėlto ji sudarys bent keletą tuzinų.

Antroji kategorija būtų žymiai gausesnė ir jai nemaža priklausytų lietuvių iš Brazilijos ir iš kitų Pietų Amerikos kraštų; galbūt ir iš Vokietijos, nors tenykščių lietuvių nuotaikos mums dar nežinomos.

Trečion kategorijon labiausiai tiktų šiaurės Amerikos lietuviai. Jų vaidmuo galėtų būti panašus į Amerikos žydų vaidmenį Izraelio atžvilgiu. Trys Amerikos žydai įkurdina vieną žydą Izraeli. Žydai labai ilgai, gal per šimtą metų, turės gausiai šelpiti savo valstybę, nes ji įkurta labai sausoje ir politiškai pavojingoje vietoje. Lietuvių atsarginę tėvynę galėtų ant tvirtų kojų atsisoti jau vienos kartos amžiuje.

Bet pirmiausia reikalingas visų trijų kategorijų narių suorganizavimas ir sutelkimas lėšų ūkio spe-

Scena iš operos Carmen pastatymo Chicagoje. Solistas J. Vaznelis, Zuniga, su čigonių grupė antrajame veiksmo. V. V. Blyn o nuotrauka.

Fuldos komedija "Glušas" statoma Bostone

Po ilgesnės pertraukos Bostono Dramos Sambūris scenoje parodys naują savo darbą — L. Fuldos komediją "Glušas". Veikalas bus vaidinamas So. Bostono Aukšt. Mokyklos didžiojo auditorijoje (Thomas parke) balandžio 19 d., 3 val. po pietų. Fuldos veikalo pastatymu rūpinasi Lietuvių Bendruomenės Bostono skyrius, o Dramos Sambūrio vaidintojai dirba išsijuoše, norėdami tos geros organizacijos veiklą paremti.

Savo jaunystės metais, bene 1924-1926 m., Valst. Teatras Kaune tą Fuldos komediją vaidino su nemenku pasisekimu. Liudvikas Fulda yra plačiai žinomas vokiečių dramaturgas ir poetas. Jo veikalai yra labai sceniški, nesunkūs, todėl žiūrovų ypačiai mėgiami. Glušą į lietuvių kalbą išvertė akt. Viktoras Dine-

cialistų delegacijai į Britų Hondurasą nusiųsti. Tad ir ieškome naujam sąjūdžiui organizuotų rėmėjų ir pavienių, narių, įeigu pilnam klubui stinga žmonių.

Centrinė valdyba yra nutariusi leisti savo biuletenį, kuriame bus žinių ir pranešimų atsarginės tėvynės kūrimo klausimais.

Atsarginės tėvynės sąjūdžio reikalais prašoma kreiptis į centrinį sekretorių: Dr. A. P. Mažeika, 4718 Park Lane, Washington 23, D. C.

ka, Amerikos lietuviams žinomas Ant. Vanagaičio trupės dūmzdūmzdūmzdūm k a s. Bostone Glušą stato akt. Al. Gustaitienė.

Bostono Dramos Sambūris savo gyvybę ir judrumą rodo jau bene septinti metai. Tokio "ilgo amžiaus" priežastys yra dvi: Bostono ir apylinkių lietuviai vaidinimus mėgsta ir gana gerai juos lanko (nors Kudirkos minėjimo spektaklis davė 300 dolerių nuostolio, kuriam padengti ir iki šiol Bostono liet. organizacijose neatsirado geros valios), organizaciniu ir meniniu požiūriu sumaniai dirba Al. ir Ant. Gustaičių duetas. Jei to nebūtų — ir Bostone teatras jau būtų miręs, kaip gyvybės ženklų jis nerodo kitose liet. kolonijose Amerikoje.

Bostono Dramos Sambūrio branduolį sudaro gal 12-15 asmenų, pasižventusių vaidybos menui. Aišku, visko aprėpti jie nepajėgtų. Bet rež. Al. Gustaitienė susirado tokį metodą, kad aktorį jai niekad nestinga. Tas metodas beveik hollywoodinis, mūsų gyvenime tuo patogus, kad vaidybon jungiasi ne tik įvairių pažiūrų lietuviai, bet ir visokių mokslių žmonės. Šiom dienom skaičiau, kad Annos Frank Dienynui Hollywoodas beveik visame pasaulyje ieškojo merginos, tinkamos Annos vaidmeniui. Buvo patikrinta 10,233 mer-

gaitės, o tik 10,224-ji pasirodė tinkama filmo sumanytojams. Žinoma, Al. Gustaitienė tokių pasirinkimų išteklių neturi, bet principas jos tas pats: aplinkoj turi atsirasti žmogus, kuris vienokiam ar kitokiam vaidmeniui turi geras atitikmuo. Tokiu būdu į Bostono Dramos Sambūrį įsiliesia vis naujos jėgos, atnešančios pačiam Sambūriui tam tikro atsinaujinimo, o žiūrovams atrakcijos.

Štai ir Glušo stambesniuose vaidmenyse pasirodo nauji vardai — Al. Daukantienė, Fel. Karosienė, St. Jurgelevičius ir Bronius Strikaitis. Iš senesnių vaidintojų šioj komedijoj vaidina Ald. Mongirdienė, Reg. Norvaišaitė, Pr. Aveika, Br. Mickevičius ir Ant. Vilėnškis. Patį Glušą vaidins Jurgis Jašinskas, kuris turi ir vaidybinės nuovokos ir nemaža aktoriško talento.

L. Fuldos turinio nepasakosiu — tegu bus įdomiau bostoniečiams jį žiūrėti. Tačiau pagrindinę komedijos mintį dera iškelti. Ji yra tokia: turtingas dėdė mirdamas palieka didžiulį turtą gobšiams giminaiciams, iš anksto žinodamas, kad jie pagal nustatytas testament sąlygas nesugebės jų gėrybių gauti ir pasidalinti. Tada atskiru savo valios pakeiskimu visus pinigų jis paskiria "kvailiausiam iš giminės" — Glušui. O tas

(Nukelta į 4 psl.)

Jei numatot
siųsti
siuntinius
Lietuvon,
pirmiausia
reikalaukit
TAZABO
kainoraščių!

TIK PER TAZAB LIETUVIŲ SKYRIŲ SIŪSDAMI, tikrai aukštos vertės prekėmis paremsite ne tik siuntinių gavėjus, bet taip pat Lietuvį Vasario 16 Gimnaziją, nes nuo kiekvieno pasiūsto Lietuvon siuntinėlio, Tazab lietuvių skyrius moka pastovų, iš anksto sutartą mokestį besimokančiam jaunimui Vokietijoje. Jūsų užsakyti siuntiniai nepabranginami nė vienu centu!

Parašiusiems pasiunčiame išsamius lietuviškus katalogus ir angliškus medžiagų pavyzdžius.

TAZAB, LITHUANIAN DEP., 1, LADBROKE GARDENS, LONDON W. 11, ENGLAND.

Prezidento Antano Smetonos dienos Clevelande

PIJUS J. ŽIŪRYS, Avon Lake, Ohio

(2)

Kitą kartą iškilo kalba apie 1926 metų perversmą. Ir šiuo atveju prezidentas tvirtai pareiškė, kad jis perversmo nesiekęs, jo neorganizavęs ir prezidento kėdės nenorėjęs. Perversmą suruošę kariai, studentija ir prieš tuometinį kairiųjų vyriausybę nusiteikusių politinių partijų vadai. Iš jų svarbiausią vaidmenį sukilimo ruošoje vaidino Krikščionių Demokratų Partijos veikėjai su jos satelitais. — "Kada kariai su kitais sutartinai veikdami padarė perversmą ir kreipėsi į mane prašydami sutikti būti prezidentu, kada jiems pareiškusi, jei aš nesutiksiu perimti valstybės vairo, gali dar labiau pablogėti padėtis, galinti privesti iki vidaus karo, tada sutikau priimti kvietimą būti prezidentu.

Perimdamas prezidento pareigas perversmo vadovams pažadėjau sudaryti koalinę vyriausybę, ką vėliau ir padariau. Jeigu mano sudaryta koalinė vyriausybė neilgai teisilaikė, tai buvo jos pačios kaltė. Pasireiškusi partiniams nesutarimams ir vienos partijos norui dominuoti vyriausybėje, o tokie norai tada reiškėsi iš Krikščionių Demokratų Partijos pusės, koalinė vyriausybė buvo pakeista".

Prezidentas tada man aiškino, kad Lietuvos piliečiai tada dar nebuvo pilnai pasiruošę valstybiniam gyvenimui. Ir tą nepasiruošimą labai išnaudojo įvairios partijos. Tas ypač išryškėjo 1926 metų Valstiečių Liaudininkų ir Social Demokratų Partijos valdymo metu. Tada, įgavę laisvę komunistai ir lenkai, pakėlę galvas pradėjo krašte daryti pavojingą netvarką. Kariai, kurie didvyriškai kovojo Nepriklausomą Lietuvą atkuriant, negalėjo ramiai žiūrėti į tokią padėtį, vedusią jauną valstybę į žlugimą. Ir tose aplinkybėse įvyko žinomas perversmas.

Prisimenu, pasikalbėjimai sukosi ir apie Lietuvos vėlesnę politinę santvarką. Man buvo labai įdomu patirti, kaip prezidentas aiškina savo valdymo laikotarpio vėlesnę santvarką: kokia ji buvo diktatūrinė ar kitokio tipo? Prezidentas į tai man, pamenu, atsakė, kad terminas "diktatūra" esąs laisvo aptarimo terminas, kurį esą sunku pilnai kam nors pritaikyti. Lietuvos tuometinė valdžia diktatūrinė negalima laikyti, nes ji tokia tikrai nebuvo.

Aptariant nepriklausomos Lietuvos gyvenimo raidą, pamenu, esu klausęs A. Smetoną ir apie seimo bei kitokių rinkimų laisvės grąžinimus. Prezidentas tada man aiškino, kad jo manymu, tokioms laisvėms dar pilnai nebuvo atėjęs metas. Tie klausimai buvę aptariamai ir vyriausybę posėdžiuose. Jis, prezidentas, šiandien manęs, kad balsavimo laisvė galėjo būti pilnai duota ir anksčiau, bet kiti vyriausybės nariai tokią mintį laikę dar perankstyvą, ypač kada į Lietuvos vidaus reikalus savo rankas labai rūpestingai kišo mūsų diedeji, nedraugiški kaimynai.

Prezidentas A. Smetona teigiamai vertino ne tik savo valdymo nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, bet ir prieš jį buvusių vyriausybių darbus. Pavyzdžiui jis pripažino žemės reformos reikalingumą, bet jis sakydavo, kad tokiai svarbūs tautos ir valstybės gyvenime įvykis turėjęs būti atsargiau ir apdairiau prarastas, vengiant krašto ūkinio gyvenimo sukrėtimo ar susilpninimo.

Prezidentas Antanas Smetona su šeima pastoviau įsikūręs Clevelande nerimo bei darbo. Savo energiją ir didelį visuomeniniai politinį patyrimą įjungė į Lithuanian American Friends ir Lietuvai Vaduoti Sąjungos veiklą. Tada, paruošus veiklos kryptį, A. Smetona su prakalbo mis bei pranešimais lankė didesnius mūsų tautiečių susibūrimus. Jis kalbėdavo apie Nepriklausomos Lietuvos kūrybinius laimėjimus, žmonėms aiškindavo ir anų metų tarptautinę politinę padėtį.

A. Smetona neabejojo, kad karą laimės Vakarų pasaulio demokratijos, bet taip pat būkštavo dėl laimėjimo pasekų. Prezidentas sakydavo, kad Vakarų demokratijos patikavimui komunistams praras visus laimėjimus ir žmonių įklampys į tokį raistą, iš kurio be dar baisnio karo nebepajęgs išbristi.

Tokia, atvirai sakoma nuomonė apie Vakarų demokratijų trumparegystę, negalėjo patikti ir JAV kai kuriems "paraudonavusiems demokratams", kurių tuo metu apskiai buvo State Departamente ir viešosios nuomonės reiškimo įstaigose: laikraščiuose redakcijose, radiofonuose, kai kurių religinių sektų viršūnėse bei paskiruose amerikiečiuose.

Didžiųjų laikraščių, kaip "New York Herald" rašeiva Strauss, ir Shup Chicagoje, Adler "Detroit Free Press", Moley "Times Magazine", Robert "St. John" radijo komentatorius ir panašūs tada sutartinai pradėjo pulti prezidentą A. Smetoną už jo atvirus žodžius apie pataikavimą komunistams. Tuo pačiu įniršimu jie puolė ir niekino Lietuvą, visai koneveikdami jos buvusią santvarką "fašistine diktatūra", o komunistinės Rusijos smurto okupaciją su visomis baisybių pasekmomis garbino, kaip tikrosios "demokratijos" įgyvendinimą.

Liūdniausia, kad tokiu Lietuvai tragišku metu amerikiečiams uoliai talkininkavo mūsų dešiniųjų bei kairiųjų laikraščiai. Jų jų nešvarių straipsnių, persunktų šmeižtais ir neapykanta prieš A. Smetoną, vertimus uoliai spausdino amerikiniai komunistiniai ar prokomunistiniai laikraščiai, kaip "Daily Worker", "People World" bei kiti.

Raudonieji, sutartinai veikdami per spaudą, nukreipė dėmesį į State Departamente tam tikrų skyrių valdininkus. Ten sėdį "rausvieji demokratai" ne tik susidomėjo buvusio Lietuvos prezidento veikla JAV lietuvių tarpe, bet taip pat sutarė jį priversti nutilti...

Tokių tikslų siekdami jie naudojo ir savitas "demokratines" priemones, kurios nesiderina nei su taurumu, nei su įprastiniu džentelmeniškumu, praktikuojamu tarp laisvų ir garbingų žmonių. Vaizdingumui atpasakojų vieną įvykį, kokiose sąlygose turėjo veikti A. Smetona ir į kokias pinkles norėjo jį įklampyti savi bei amerikiniai "rausvieji demokratai"...

Prisimenu, vieną gražų rytą, prezidentas A. Smetona man paskambino telefonu. Jau iš pirmų jo žodžių supratau, kad jis kalba susijaudinęs. Ir iš tolimesnio pasikalbėjimo paaikškėjo, kad jį nori aplankyti du Department of Justice valdininkai, jo, Lietuvos prezidento, registravimosi kaip "Foreign Agents" reikalu.

(Bus daugiau)

Havajų salose

Gėlininkams naudingi papročiai

(3)

Apie Havajų salų ekonominio ir socialinio gyvenimo bruožus esu plačiau rašęs pernai. Tie straipsniai dabar yra išleisti atskira knygele. Čia dar noriu paminėti porą atvejų, kaip salos iš turizmo, sumaniai vadovaujamos, daro didelį biznį.

Po cukraus, ananasų ir turistų eina gėlių biznesas, duodas didelį pelną jų augintojams ir tarpininkams. Žinoma, reikėjo, kad per ilgesnį laiką nusistatytų tam tikri papročiai, taisyklės, kurių reikia laikytis (ir tie papročiai įsistiprino ne be gėlių augintojų atitinkamos įtakos).

Iš gėlių daromi vainikai, kuriuos parduoda viešbučiams ar atvykstančių turistų draugams. Yra paprotys atplaukiantiems ir išplaukiantiems svečiams ant kaklo užkabinti Havajų gėlių vainiką. Toks vainikas kaštuoja nelabai daug — mažas nuo 1 dolerio, didesnis ir gražesnis ligi 5 dolerių. Kai viešbutyje pamatai žmones su vainikais, tai nesuklysdamas žinai, kad tai naujai atvykę turistai...

O kai tenka iš salos išplaukti ar lėktuvu išskristi, tai ir vėl tau ant kaklo būtinai mauna vainiką!

Paprotys, toks stiprus, lyg būtų įstatymas. Ir laikoma dideliu įžeidimu ir storžieviškumu, jei pažįstamų ar draugų svečiai irgi nenupirktų vainikų ir nemautų ant kaklo.

Kai laivas pradeda atsiolti nuo kranto, pradeda galioti dar vienas labai praktiškas man d a g u m o įstatymas: vainiką reikia nusiimti ir išmesti į jūrą.

Glušas...

(Atkelta iš 3 psl.)

Glušas, tai žmogus, kuris savo turtingam dėdei niekad nepataikavo dėl naudos, niekad nesistengė iš jo ką nors sau iščiulpti. Jis visada rūpinosi tik kitais. Jis ir testamentu paskirtų pinigų nenori priimti, nes jie žemina jo žmogišką vertę ir garbę. Ir apie niekinguosius savo gimines jis yra geriausios nuomonės ir neįžiūri juose neigiamybių net tada, kai jie jį patį apgauna. Glušo nuomone, visi žmonės geri. Jo pasaulis — knygos, jo draugai — kanarėlės ir dienerai, kuriame jis su savo slapčiausiais jausmais ir mąstymais. Gal jis ir neturi vilties sulaukti pasisekimo meilėje, bet slapta vis dėlto mylėti trokšta.

Ar tas žmogus glušas, ar ne — Bostono ir apylinkių lietuviai balandžio 19 d. atsakymą išgirs scenoje.

Glušo vaidinimo sensacija Bostone — **Regina Norvaišaitė**. Apie septynerius metus uoliai dirbusi Bostono Dramos Sambūryje, scenos menui aukodama daugelį savo laisvalaikio valandų, balandžio 18 d. ji išteka už Alf. Petručio, Amerikos Balso darbuotojo, ir išsikelia gyventi į Washingtoną, D. C. Tačiau balandžio 19 d. dar ji vaidins Fuldos komedijoje, lyg norėdama pasakyti, kad savam teatro menui jokia auka nėra perbrangi. Bostono Dramos Sambūris, visi jos draugai tame sambūryje, jos tikrai pasiges ir negalės greit pamiršti. Reikia tikėti, kad ir Bostono lietuviai ateis į Glušo sptktaklį su mieląja Regina atsisveikinti.

Taigi, L. Fuldos komedija Glušas balandžio 19 d. bus vaidinama Bostone. Uždanga pakils 3 val. po pietų. **St. Š.**

JUOZAS J. BACHUNAS,
Sodus, Michigan

Tai yra ženklas, kad savo draugus labai myli ir tuoj pareiški nuoširdžiausią padėką. Jei to nepadarytum, tavo laikytų laukiniu ir labai neišauklētu žmogumi.

Tat, kaip matote, labai geri (gėlininkams), gražūs ir naudingi papročiai. Ir kiek tokiu būdu išmetama pinigų į jūrą, jeigu jau nemandagiai nesakyčiau, kiek sumetama pinigų į gėlių augintojų ir pardavėjų kišenių... Pvz., laivų atplaukia 700 asmenų, o po kurio laiko tiek pat vėl išplaukia. Vieni lėktuvu atskrenda 60-70 asmenų, ir tiek pat po kurio laiko išskrenda. Laivų ir lėktuvų judėjimas nuolatinis. Ir vis po vainiką, po du ir po tris! Na, o juk ir viešint salose būna daugybė visokių pagerbimų, puotų, vaišių, balių ir pramogų, kada reikalingi ir vainikai ir glėbių glėbiai naujų gėlių.

Apskaičiuokite visa tai bent paviršutiniškai, o jau išvadas patys pasidarysit.

Salų lankymas

Kitas nemažas biznesas, nors ne taip lengvai pravedamas, yra kitų salų lankymas. Čia jau įstatymo nėra, o reikia turistams įkalbėti, kad būtinai aplankytinos ir kitos salos. Esą, jei būsi tik aplink Honolulu, tai dar nereiškia, kad galėsi sakyti, jog buvai ir matei visus Havajus. Gi tokių vietų esama dar septynios. Lėktuvai laukia pasiruošę. O kai nuvyksti į kitą salą, tai ten girdi, kaip ragina būtinai aplankyti tą salą, kur yra Honolulu...

Šio salų vidaus turizmo biurai ir gidai veikia labai plačiai ir gambiai. Visur parengti turistams vežioti autobusai. O kainos gana brangios. Na, ir kaip čia turistas atsispirs. Turi dar bent vieną ar antrą salą pats savo akimis pamatyti. O jei jau ne, tai mažiausia nors "savo" salą apvažiuoti, aplaukti ar kitaip ištyrinėti.

Visą laiką per laikraščius, radiją, tarptautinėje rinkoje, kur po pietų ir vakarais būna įvairių tautybių parengimai ir programos, nuolat garsina ir ragina lankyti kitas salas. Ankstį rytą, žiūrėk, jau pilni turistų autobusai ir išvažiuoja naujų vietų pamatyti.

Mūsų jaunavedžiai taip pat turėjo pamatyti didžiąją Havajų salą ir buvo išvykę, nes kitaip nebūtų skaitę, kad tikrai buvo Havajuose... Mes, seniai, jau buvome kai kurias anuo metu lanke, tai dabar nepasidavėme naujiems viliojimams. Kaip jau anuomet rašiau, iš esmės visos salos yra panašios: vulkaninio pobūdžio, tik, aišku, šis ir tas yra skirtinga jų gamtovaizdyje ar "agrikultūroje"...

Oras ir gyventojai

Oras Honolulu tikrai visada labai geras. Kai kada už kalnų užkliūva debesukai (o kalnai gana aukšti, per 4,000 pėdų), tai šiek tiek papurškia. Bet tai atsitinka dažniau kalnų papėdėse, ne pačiame Waikiki mieste. O kai toliumoje purškia, bet kitoje pusėje matyti saulės šviesa, tai pasirodo nuostabių spalvų vaivorykštės. Ne viena, bet dvi ar trys iš karto.

Dienomis visada šilta, o naktimis atvėsta. Vietiniai gyventojai pasakojo, kad vidurvasario metu kartais būna šilta ir naktį. Bet kurie arčiau kalnų gyvena, tikina, kad ir vasaromis, saulei nusileidus, būna gana vėsoka.

Nežinau, kaip kitiems, bet man Havajuose dažnai atėdavo mintis: kažkaip būtų keista taip toli gyventi nuo kitų lietuvių ir kitų pasaulio dalių. Daugiau kaip 2,200 mylių nuo Los Angeles, 4,500 mylių nuo Chicago, apie 5,400 mylių nuo New Yorko. Laivų plaukiant ligi Amerikos kontinento, praeina tiek pat laiko, kiek nuo New Yorko ligi Prancūzijos Cherbourg'o uosto...

Bačiūnus, kaip reikalauja Havajų salų papročiai, išplaukiant apdovanojo gėlių vainikais. Nuotraukoje iš kairės: Bačiūnienė, Laura, Jameikienė, Bačiūnas ir du hawayiečiai dainininkai.

Havajų imperiją sudaro aštuonios pagrindinės salos, kur išsibarstę gyvena apie 600,000 gyventojų. Oahu vardo sala, kurioje yra viso salyno sostinė Honolulu, yra tik vidutinė, bet gyventojų čia tirščiausia — apie 450,000. Čia sustoja visi laivai ir lėktuvai. Čia yra viso susisiekimo centras tarp Amerikos ir Tolimųjų Rytų. Gyventojų ir visokių biznių augimas čia nuolat plėsis.

Gyventojai be galo mišrūs. Grynų baltųjų (kaukazinės kilmės) tuo tarpu tėra tik vienas penktadalis. Kitą penktadalį sudaro autochtonai hawayiečiai ar pusiau hawayiečiai. Trys penktadaliai salų gyventojų yra orientalai, jų tarpe gausiausią grupę sudaro japonai — apie 35 nuošimčius. Oahu saloje ir Honolulu mieste jie pirmąją. Taip pat stipriausią vaidmenį vaidina salų tvarkymosi vidinėje politikoje. Biznio srityse tuo tarpu pirmąją kiniečiai. Filipinai ir kitokie azijinės kilmės žmonės daugiausia tebėra darbininkų grupėje.

Atšventėm 50-sios Amerikos valstybės gimimą

Gyventojų mišrumas ir spalvotųjų rasių persvara buvo viena iš priežasčių, kuri kėlė abejonių, ar jau yra atėjęs laikas Havajų saloms suteikti atskiros valstybės teises, kurių jie pageidavo jau prieš eilę metų. Tas klausimas Washingtono buvo išspręstas tuo laiku, kada jau turėjo baigtis mūsų atostogos.

Havajai buvo priimti į sąjungą, kaip 50-ji valstybė. Ir mums teko išgyventi ir matyti gyventojų pasitenkinimą bei džiugavimus.

PER KRIUKI TRAUKIA NT

Lietuvos lakštingalėlė! Tu netaip Maironiui dainavai kaip jis dainavo tau!

*

Nepririklausoma Lietuva, sakoma, buvo pasidariusi maža Amerika. Nejau ir mes, jos išeiviai, dabar pasidarėme maži?

*

Idomu, ar lietuvis savo tautos istoriją gali mylėti, bet jos negerbti!

*

Mūsų jaunimui geriausia knyga būtų: Dievo dangus ir Lietuvos žemė.

*

Puikiu nuosaukumu Churchillis savo II-jo pasaulinio karo istorijos tomams parinko pavadinimus:

Kare — ryžtas;
Nesisekiant — nenusiminti;
Pergalėje — nesididžiuoti;
Taikoje — gera valia visiems.

Atliktas Kriukis

J.S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352

Atidara nuo ryto
8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TAISYMAS

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas: motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas.

Parduodami amžini akumuliatoriai.

24 hours towing.
Dienos tel.: HE 1-6352.
Nakties tel.: LI 1-4611.

GERESNI NAMŲ STATYTOJAI

VISUOMET ĮSTATO MONCRIEF

šildymą ir oro vėsinimą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O

Apvalykkit

Pagražinkit

Padidinkit telefonų skaičių ... pavasariui

turėkite malonumą pridėdant spalvotą telefoną!

Gražinate savo namus pavasariui? Čia yra praktiškas ir gražus patarimas — spalvuoti ekstra telefonai. Rožinis — pink telefonas virtuvėje sutapys žingsnius ir pietus. Lengvų spalvų telefonai prie lovos duoda privatumą ir apsaugą. (Paklauskite apie mūsų įtaisyta naktinę lemputę). Rūsio telefonas pašalins tuos bereikalingus bėgimus aukštyn.

Ekstra telefonai, kur jūs dirbat, miegat, valgot ar ilsitės, leidžia jums moderniškai gyventi. Ir taip mažai kaš-

tuoja — tik 95 c. mėnesiui. Kiekvienas, plus taksai, kada daromi nauji pratęsimai. Bet koks kiekis įstatomas vieno vizito kaina. Jokio dėdeto mokesčio sutraukiamiems laidams. Užsakyti, skambinkite Ohio Bell. Arba paklauskite tarnautojo telefono sunkvežimyje.

PAVASARIS yra ekstra spalvotų telefonų laikas. Pasirinkite sau iš devynių pavasario spalvų. Vienas dadėtas mokeskis už spalvas.

OHIO BELL MAIN 2-9900

Fantastiškiausi uždaviniai

Pasiūlymas išsigelbėti

Kai belieka trys, gal keturios savaitės gyventi, mintis apie paskutiniąją gyvenimo valandą stengiasi nustumti kuo toliausiai. Užtat vakarais jos apninka tave juo stipriau, vis primindamos, kad karstas priartėjo dar viena diena. Ir prieš mirtį tik tol laikaisi vyriškai, kol nesi nuteistas mirti. Giliotinos šešėly baigiasi didvyriškumas.

Aš įvairiais būdais stengiausi tas mintis nustumti. Skaičiavau savo narvo skylinutes. Vieną dieną suskaičiavau iki 10,000. Kartais laisčiau po celę, kaip pamišėlis, ir galvojau, ar nėra kokios galimybės pabėgti, ar nėra kokio šanso "legaliu" būdu nuo budelio išsisukti.

Tomis dienomis, mano nervams vis labiau įsitempiančiam, mane aplankė trys aukšti karininkai.

— Atvykome tiesiog iš Washingtono, — pasakė pulkininkas. — Buvo gana tamstai naudinga. tametai naudinga.

Aš suklusau.

— Tamsta žinai, kas tamstos laukia?

— Tai man pasakojama kasdien po pustuzinį kartų. Mes atvykome iš OSS, — tęsė jis, — iš Office of Strategic Service. Tamsta žinai, kas tai yra?

OSS buvo karinė JAV žvalgybos organizacija. Vokiečių žvalgyba su ja varžėsi besikeičiančia laime.

— Mes norime tamstai pasiūlyti vieną projektą... Tamstai nereikia tuoj pat apsispręsti. Tuo tarpu atidžiai išklausk. Kas, kaip tamstai atrodo, laimės karą?

Aš tylėjau.

— Na, — tęsė jis. — Meskime visas bereikalingas viltis. Ar abejoji, kad mes laimėsime karą?

— Ne, — atsakiau.

— Taigi, Vokietija nebetrų šansų.

— Gali būti.

— Taip yra, o ne "gali būti".

Pokalbin įsimaišė vienas iš majorų:

— Mielai papasakosiu tamstai keletą smulkmenų. Vakar Berlynas buvo labai smarkiai bombarduotas. Vienuolika gauleiterių pabėgo. Jei nori, pasakysiu jų pavardes... Vokiečių tauta tenori taikos. Kiekviena diena, sutrumpinanti karą, sutaupe kraują. Pirmoj eilėj vokiečių kraują...

— Taip, — atsakiau.

— Gerai, kad tai suprant. — Manau, kad susitarsime.

— Ko iš manęs norite?

— Tamstą pakars, — pasakė pulkininkas.

— Tai man jau pakankamai žinoma.

Užstojo tylą. Pulkininkas laikėsi gana abejingai. Vienas majorų priėjo prie lango ir žiūrėjo laukan. Trečiasis rūpestingai krapštė savo nagus.

— Tamsta galėtum mums dirbti, — pratarė pulkininkas.

Tylėjau.

— Galėtum, pavyzdžiui, atsisėsti prie Morzės aparato ir Vokietijon perduoti keletą pranešimų...

— Tai jūs norite mane "persukti"?

Kai tyliajame fronte agentas pradeda dirbti prieš savo darbdavį, tampa dvigubu agentu, toks veiksmas specialistų terminologijoje vadinamas "persukimu".

— Vadink, kaip nori, — atsakė pulkininkas.

— Tai būtų išdavimas!

— Ne, — pertraukė mane pulkininkas, — mano su-

pratimu, šiuo metu tai būtų didžiausias patarnavimas savo tėvynei.

— Sustabdytų bereikalingą kraujo liejimą, — pridūrė majoras.

— Ir tamsta išgelbėtum savo galvą, — papildė antaras.

Vėl tylą. Aš įtemptai galvojau. Pagunda augo. Karas vistiek pralaimėtas. Laisvė, išsivadavimas iš narvo... Tik žodį tarti...

— Mes galėtume tamstą priversti, — pastebėjo pulkininkas.

Vėl slopi tylą. Po kurio laiko pulkininkas prabilo:

— Šiandien nereikia atsakymo. Mes užsuksime rytoj. Mūsų pasiūlymas aiškus: tamsta pereini mūsų tarnybon. Nors dar pats nežinau, kur tamstą panaudotume. Gal reiktų kalbėti per radiją. Tamsta jau spėjai pamatyti, kaip Amerika atrodo, ir tamsta pats pripažįsti, kad Vokietija karą pralaimėjo. Jei pasiūlymą priimi — laisvas žmogus. Po karo gali iš Amerikos išvykti, arba čia likti. Nie-

kad nereikės stoti karo teisman. Amerikiniai laikraščiai apie tamstą dar nieko nežino. Viešumai mes galime sugalvoti kitą pavardę ir įkią nors istoriją...

Jis nutraukė ir įtemptai žiūrėjo į mane. Visi trys žiūrėjo į mane. Ventilatorių tyliai užė. Lauke pasigirdo švilpukas. Sargybų pamaina. Aš norėjau kažką sakyti, bet negalėjau ištarti...

— Prakeiktai karšta, — pasakė vienas majoras.

Aš paėmiau cigaretę iš pulkininko. Jis uždegė ir paplojo man per petį:

— Taigi, rytoj, dešimtą valandą, mes užsuksime. Dabar tamstos likimas tamstos paties rankose. Nemanau, kad būtų verta tap-

ti savo paties budeliu...

Jie išėjo. Aš daužiausi po savo narvą, kritau ant narų ir spaudžiau smilkinius. Kažkoks neapykantos, baimės, atkaklumo ir užuojautos sau pačiam mišinys užplūdo mane. Kaip būtų gera išsiverkti. Aš beprasmiškai daugiau kumštintis savo narvo sienas...

KAIP VEIKIA STRATEGINĖ ORO KOMANDA

2 Dar įspūdingesnis, negu meteorologų, yra SAC žinių tarnybos tinklo darbas. Karas ar taika, pergalė ar pralaimėjimas ateinančiam konflikte lemiančiai priklausys nuo teisingo ir greito kiekvieno įsakymo, kiekvienos informacijos perdavimo. Todėl SAC technikai yra sugalvoję tokią pagal žmogaus galias tikslią žinių perdavimo sistemą, kuri vyriausiąją būstinę įgalina pastoviai, tik skirtingais kodais, išlaikyti kontaktą su visomis SAC bazėmis visom turimom priemonėm: telefonu, toliraščiu ir radiju.

Kiekvieną šių priemonių priėmėjas, be to, gali panaudoti įvairiais keliais. Sakysime, per Omahos telefono centrinę prezidentui buvo įmanoma su užs. reik. ministeriu Dulles susirišti, praėjus penkioms minutėms po lėktuvo nusileidimo Formozoje, arba su "kliūčių šalintoju" Murphy pasitarti, dar jam tebeskrendant lėktuvu į Libaną; krizių metu ir Baltieji Rūmai naudojasi Strateginės Oro Komandos ryšių priemonėmis.

Aš pats su įvairiomis mano pasirinktomis SAC bazėmis bet kurioje pasaulio vietoje sujungtas per 4 sekundes. Aparatūra įgalina

mūsų komunikatus gauti raštu greičiau, negu juos spėjai skaityti. Ir dar: kiekviena iš 70 bazių nelaimės atveju, sušlubavus centrinės veiklai, gali perimti jos pareigas ir kontroliuoti visus SAC lėktuvus, tuo metu esančius žemėje ir ore.

Būstinės kontrolinė kambarioje IBM "elektroniniai smegenys" tais kanalais be pertraukos, sekundės dalies greičiu, teikia žinias apie kiekvieną SAC lėktuvą, jo bombų krūvį, įguly dydį, degalų išteklį ir skridimo kursą.

Pastebėtina, kad "elektroninių smegenų", kurie kaštuoja milijonus ir per porą metų pasensta, Strateginė Oro Komanda taupumo sumetimais neperka, o tik nuomoja iš gamintojo.

Pagrindinis faktorius, lemiantis visus SAC planavimus, yra laiko trumpumas — "atominės eros kompresija", kaip jį yra pavadinęs SAC viršininkas gen. Power. Dar per II Pas. karą Jungtinės Amerikos Valstybės, saugomom dviejų vandenynų, reikėjo savių karo veiksmams pasiruošti. Tarptautinė gynybon įvedus ilgųjų distancijų bombonešius, tas laikas sutrumpėjo į dienas, o vėliau — į

valandas.

Iki 1957 metų SAC pavojaus planuose buvo pasiruošimui skirtos dvi valandos. Šiandien, raketinio amžiaus prieangyje, šis laikas sutrumpėjo į minutes. Rytoj jau gal jis bus skaičiuojamas minutėmis.

Skačiuojama, kad tarpkontinentinė raketa, išsautą iš sovietinės bazės, į amerikinių taikinių turi skristi pusę valandos. Jau pusiaukelį ta sviedinį pastebės JAV elektroninės užvaros postai, kuriuos SAC už 4 milijonus dolerių išdėstė aplinkui kontinentą. Tai tolimojo įspėjimo sistemos (DEW) linija šiaur. Kanadoje ir Aliaskoje.

Kadangi kiekvieną neregistruotą objektą atmosferoje — ar tai būtų fermerio lėktuvas ar meteoritas — DEW perduoda į JAV priešlėktuvinės gynybos štabą (Colorado Springs), o iš ten automatiškai į SAC požemio Omahoje, Strateginei Oro Komandai dar lieka ketvirtis valandos, iki tas sviedinys pasieks taikinį. Per tą laiką turi pakilti tas trečialis SAC eskadrilijų, kuris garantuoja sovietinio karo ro kapaciteto sunaikinimą.

Bet tai nereikia, kad visi B-52 ir B-47 gali tuoj pat ir tuo pačiu metu pakilti. Pirmosios mašinos ore atsiranda, praėjus maždaug 6 minutėms nuo pavojaus paskelbimo. Tačiau aš pats mačiau, kaip Little Rock bazėje šis laikas buvo sutrumpintas pusiau: pirmieji lėktuvai pakilo po 3 minučių. Panašus laikas buvo praneštas iš Thule bazės Arkties pakraštyje, iš Maroko Afrikoje ir iš Guamo Pacifike.

Toki rekordai pasiekiami ne vien techninio pasiruošimo dėka — ir įguly uolumu. SAC susideda išimtinai iš savanorių; jų amžiaus vidurkis — 36 metai, tarnybos stažo — 12 metų. Ir jei kuris šioje nervus alinančioje tarnyboje pavargsta, tuojau perkeliamas į kitus dalinius. Jie tikrinami maždaug kas pusę metų.

Tarnyba yra nepalyginamai sunkesnė, negu kitose ginklo rūšyse, galbūt išskyrus marinų korpus. Nėra nė vienos dienos be pavojaus pratimų. Ir kai sužimba šviesos signalai, suskamba varpai ir pradeda rekti garsiakalbiai — niekas, išskyrus patį viršininką, o karais net ir jis pats nežino, ar tai tik pratimas, ar jau išmušė X valanda.

Beveik tūkstantis karių, kurių lėktuvai dieną ir naktį yra paruošti branduoliniam smūgiui, visą tarnybos laiką gyvena ir miega neperskiriamomis grupėmis. Jie gali laisvai vaikščioti savo bazėse, bet niekada negali persiskirti. Jei einama pas kirpėją — eina visi, jei geriama kava — geria visi. Jiems visą laiką paruošti specialūs automobiliai, kurie, pavojaus metu įjungus raudonas šviesas, turi pirmumą prieš genero-

VIRŠUJE: (kairėje) prožektorius kuriuo perduodami telefoniniai pasikalbėjimai. Balso elektrinis vibravimas sutampa su šviesos spindulių vibravimu, perduodamų stipraus prožektoriaus pagalba iki didelio nuotolio, kas padeda išvengti žinių perėmimo. Dešinėje: Karo salė SAC štabe, kur sienoje automatiškai registruojami visi įvykiai.

ly automobilius. Šių mašinų neleidžiama bet kaip pastatyti: priešakiniai ratai visada turi būti atsukti starte paruoštų lėktuvų kryptimi.

(Bus daugiau)

SPAUDA

NAUJI IMIGRACIJOS POTVARKIAI KANADOJE

Tėviškės žiburiai praneša:

Giminių atskvietimas
Kanadon vyriausybės potvarkiu suvaržytas nuo balandžio 1 d. Pagal jį, Kanados piliečiai, arba pastoviai joje gyvenę, negali atskviesti: brolių, seserų, vedusių sūnų bei ištėkėjusių dukterų, kurie yra Europos kraštų, Libano, Turkijos, Pietų Amerikos, Meksikos ir C. Amerikos valstybių piliečiai. Potvarkis apima ir tokių sūnų bei dukterų, brolių ir seserų žmonas ir vyrus su jų vaikais iki 21 m. amžiaus. Kanadiečiai betgi gali ir toliau atskviesti: savo vyrą, žmoną, nevedusius sūnus bei dukteris, tėvus, senelius, sužadėtinius, nevedusius brolvaikius iki 21 m. amž., jeigu jie yra našlaičiai.

Potvarkis neličia britų piliečių iš pačios Britanijos, Australijos, N. Zelandijos, P. Afrikos, Airijos, Prancūzijos. JAV. Imigrantų atranka dabar būsianti tvarkoma atsižvelgiant į ateivių tinkamumą bei reikalingumą Kanados ūkiui.

Šis potvarkis daugiausia palies italus.

NAUJAS TECHNIKOS ŽODIS

Prieš kiek laiko išėjo liet. inž. žurnalo TECHNIKOS ŽODIS Nr. 1. Jo viršelyje yra Vilniaus pilių — aukštutinės ir žemutinės vaizdas, paimitas iš senosios graviūros.

Turiny: Darbą pradėdant — ALIAS Centro V-bos žodis, UNRRA Universitetas Muenchene — prof. J. Šimoliūnas, ALIES — PLIAS suvažiavimo Baltimorėje — V. Vintartas, Lietuvos pasiuntinybės rūmai Brazilijoje (rūmų projektas naujajai Brazilijos sostinei) — V. Vintartas, Iš prekybinės laivininkystės — L. Dargio ir Jūrinė kalba — P. M. Tolia: Lietuviškojo stiliaus eksperimentai — J. Kaunas, Nauji leidiniai — Mūrinės konstrukcijos — A. Balsas.

Numeris gausiai iliustruotas įdomiom nuotraukom. Iš suvažiavimo įdėta net 21 nuotrauka. **V.**

tik Stroh's yra ugnimi virtas. 19 spindinčių vario katilų yra verdamas prie 2000°, kad išgavus geriausią skonį iš geriausių medžiagų. Joks kitas amerikinis alus nėra taip verdamas ir todėl joks kitas amerikinis alus neturi tokio skonio, kaip Stroh's!

Jums patiks

Stroh's

jis šviesesnis!

DABAR UŽ VIETINES KAINAS!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Mich.

SANTARIECIU GYVENIME

Balsuokime!

Visus lietuvius studentus apimanti organizacija — Lietuvių Studentų Sąjunga JAV — šiuo metu praveda savo valdomųjų organų rinkimus. Dalyvavimas yra svarbi kiekvieno Studentų Sąjungos nario teisė ir pareiga.

Pagal Rinkiminės Komisijos išsiuntintą balsavimo lapą matome, kad rinkimuose išstatytas 21 kandidatas į Centro Valdybą, 9 į Revizijos Komisiją ir 9 į Garbės Teismą.

Šis skyrius, būdamas gyvai suinteresuotas Studentų Sąjungos gerove, apsvaistęs išstatytuosius kandidatus, siūlo rinkimuose pasisakyti už sekančius asmenis:

Į Centro Valdybą —

Anatolij Butą, studijuojantį industrinę inžineriją Columbia universitete, New Yorke, ketvirtus metus. Yra Lietuvių Studentų Santaros New Yorke skyriaus pirmininkas, redaguoja biuletenį "New Yorke Santara", aktyvus Studentų Sąjungos narys, laimėjęs veikliausio 1958 m. studento vardą ir 100 dol. premiją "Vienybės" konkurse.

Aleksandra Iljasevičių, studijuojantį matematiką Wayne State universitete, Detroite, trečius metus. Santaros Centro Valdybos vicepirmininkas, Studentų Sąjungos Detroito skyriaus revizijos komisijos narys, ejęs draugininko pareigas, lankęs lituanistikos kursus

Fordhame, buvęs Detroito Dramos Mėgėjų Sambūrio dalyvis.

Joną Bagdoną, studijuojantį sociologiją De Paul Universitete, Chicagoje, trečius metus. Vadovauja Chicagos sporto klubo "Neris" lengvosios atletikos sekcijai, yra Antibolševikinio Komiteto prieš vizituojančius Sovietų Sąjungos pareigūnus visuomeninių reikalų atstovas, buvęs veiklus Rooseveltto universiteto lietuvių klubo pirmininkas ir Santaros Chicagos skyriaus vicepirmininkas.

Kęstutis Pauliką, studijuojantį aeronautikos inžineriją Illinois universitete, Urbanoje, trečius metus. Yra Santaros Urbanos skyriaus pirmininkas, aktyvus Studentų Sąjungos narys, tautinių šokių grupių Chicagoje ir Urbanoje dalyvis.

Reginą Šaparaite, studijuojantį sociologiją De Paul universitete, Chicagoje, ketvirtus metus. De Paul universiteto lietuvių studentų klubo išdėininkė, Santaros Chicagos skyriaus sekretorė, buvusi Lituanistikos klubo Illinois universitete veikli narė.

Vladą Krivicką, studijuojantį istoriją Columbia universitete, New Yorke, ruošiantis magistro laipsniui. Yra Studentų Sąjungos New Yorke skyriaus pirmininkas, nemažai paruošęs studijų tautiškumo, visuomeniškumo, individualizmo klausimais, bendradarbiauęs "Santarvėje", "Jaunimo žygiuose".

Liudą Šmulkštį, studijuojantį elektros inžineriją Illinois universitete, Urbanoje, trečius metus. Santaros Centro Valdybos išdėininkas, aktyviai prisidėjo, dirbdamas komisijose Chicagoje, rengiant Juozo Tumo-Vaižganto, Jaunimo Kongreso ir Jaunimo Vasario 16 d. minėjimus, buvęs Santaros Chicagos skyriaus pirmininkas ir Centrinės Revizijos Komisijos narys.

Į Revizijos Komisiją —

Daivą Audėnaite, studijuojantį fizinę terapiją New York universitete pirmus metus. Yra aktyvi skautė, New Yorke skautų "Neringos" tunto adjutantė, laimėjusi veikliausios skautės 1958 m. vardą "Vienybės" konkurse. Aktyvi Santaros ir Studentų Sąjungos narė, bendradarbiauja spaudoje.

Domą Nargele, studijuojantį filosofiją Columbia universitete, New Yorke, ruošiantis magistro laipsniui. Studentijos ir santariečių gyvenime plačiai dalyvauja su paskaitomis.

Aldoną Simutyte, studijuojantį daile Cooper Union Art School, New Yorke, antrus metus. Veikli Studentų Sąjungos narė, skautė ir santarietė.

Į Garbės Teismą —

Gabrielių Gedvilą, studijuojantį teisę Chicagos universitete, yra gavęs bakalauro laipsnį ekonomijoje. Santaros Chicagos skyriaus vicepirmininkas, buvęs Santaros Centro Valdybos vicepirmininkas, plačiai bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje, redagavo "Studentų žodį" (Dirvoje), aktyvus skautas, buvęs Chicagos skautų žurnalo "Gairės" redaktorius.

Rimą Kalvaitį, studijuojantį prekybos administraciją Drexel Institute of Technology, ketvirtus metus. Yra Studentų Sąjungos Philadelphia skyriaus pirmininkas, buvęs Philadelphia Santaros skyriaus pirmininkas.

Česlovą Melsbaką, studijuojantį literatūrą-filosofiją John Carroll universitete, Clevelande, ketvirtus

Margame pasaulyje

SULAUŽĖ RŪMŲ TRADICIJAS

Japonija yra vienas iš daugelio kraštų, kur monarchinis ir vyriškasis autoritetas buvo pagarboje išlaikytas nuo gilių senovės iki šių dienų. Imperatoriškojo kraujo tęstinumas nebuvo pažeistas 2,600 metų. Ši taisyklė buvo sulaužyta tik š. m. balandžio 10 d. prince Akihito vedybomis su pasauliete mergaite, miltų prekybininko dukterimi, Michiko Shoda.

Prieš įvykdant šį žingsnį imperatoriaus rūmuose, teko papildyti dar neseną Japonijos konstituciją nauju įstatymu, kad japonai turi teisę patys pasirinkti sau žmonas arba vyrus. Anksčiau vedybos Japonijoje būdavo teisėtos tik tada, kai jų partnerius išrinkdavo tėvai arba globėjai.

Vestuvių ceremonijas japonų tauta stebėjo per 3 televizijos tinklus, ir tik trumpos sutuoktinių apeigos pagal šinto kultą nebuvo demonstruojamos.

Pirmą kartą vestuvinėje palydovų ir svečių minioje nebuvo generolų ir uniformų. Kai karališkoji pora po jungtinių arklių traukiamą karietą atvažiavo į karališkuosius rūmus, į orą buvo paleista 3000 balandžių, miniai keliant triukšmingas ovacijas.

Dar prieš vedybas princas pareiškė, kad eilė pasekusių imperatoriaus rūmų papročių bus pakeista, o naujoji princesė pareikalavo rūmų sutikimo leisti jai lankyti tėvus, kai jie susirs.

Vedybų proga buvo gauta brangių dovanų iš įvairių kraštų, išskyrus komunistinį bloką. Išimtį sudarė diktatorius Tito, pasiūdęs

mas auksinę brangakmenių dėžutę. Elektros šviesa iliustruota kristalinė vaza (\$1,400 vertės) buvo prez. Eisenhowerio dovana. Dovanų gauta iš popiežiaus Jono XXIII, Britanijos karalienės Elzbiotos, Malajų valdovo, Filipinų, Argentinos, Indonezijos, Italijos, Burmos prezidentų, Kanados vyriausybės ir Kubos Fidel Castro, kuris pasiuntė Kubos melodijų plokštelių albumą...

XV ŠIMTM. KAINOS AUGSBURGE

Vokietijoje XV. amž. gale gyveno turtingiausi to meto Europos finansininkai broliai Fugeriai (Fugger), kurių turtai išlaikė sostuose to meto karalius ir imperatorius. Jie turėjo sidabro kasyklas Tirolyje, plukdė iš Europos tekstilę, metalus, druską į svetimus kraštus, o atgal gabeno prieskonius, vaisius, kailius ir kt. Tais laikais baltinti prieš saulę ištiestos drobės dengė visas pievas aplink Augsburgą pilį, ir jiems dirbo trečdalis visų Augsburgio gyventojų.

Jokūbas Fugeris buvo gambiausias finansininkas, ir kai Vokietijos karalius Karolis V kartą pasiūšaušė, būdamas per daug išsiskolinęs, Fugeris trumpai jam parašė: "Noriu priminti jūsų didenybei, kad be mano finansinės pagalbos jūs nesėdėtumėte soste". Jokūbas su broliu tvarkė ir visus popiežiaus piniginius reikalus Vokietijoje, Bohemijoje, Vengrijoje ir Skandinavijos kraštuose.

Prieš mirdamas, Jokūbas Fugeris 1525 m. pastatė savo giminei ilgaamį paminklą gimtajame Augsburgė. Jo pinigais buvo pastatytas nedidelis miestelis iš 53 dvi aukštų namų, sudariusių 6 gatves. Visas kvartalas buvo aptvertas mūro siena, ir butai galėjo būti nuomojami tik neturtingiems katalikams, kurie turėjo gyventi krikščioniškai ir kasdien pasimelsti už Fugerius.

Šiomet, Velykų savaitę, kaip ir per 438 metus, Fugerių kvartalo gyventojai turėjo sumokėti metinę nuomą — vieną Reino guldeną, kuris šių dienų pinigais siekia 42 amerikinius centus.

Parinko Br. J.

the **MAY** co's **2 BASEMENT** stores
DOWNTOWN—PUBLIC SQUARE ON THE HEIGHTS—CEDAR CENTER

EAGLE ŽENKLAI PADIDINA SUTAUPAS

METINIS TAUPYMO IŠPARDAVIMAS

Ekstra specialus pirkinys! Sutaupymo kainos mūsų pavasariniame išpardavime!

APVERČIAMOS SURAUKTOS ANTKLODĖS

DYDIS 80 x 84 inch.

- Rose
- Žalia
- Mėlyna
- Auksinė

Pavyzdžiai ar antri pasirinkimai iš geresnės rūšies surauktų antklodžių, kaip ekstra uždengiamam ar užtiesimam. Didelis 80x84" dydis, skalbiamos... ir apverčiamos! Gražių spalvų raštų.

4.99

Pavyzdžiai! Antri!

40% drobės, 60% medvilnės ranksluoščiai

Ekstra vertė šia žema kaina. 16x30" dydis. Sugeriantys, ilgai nešiojantys indams ranksluoščiai dryžuotų spalvų, kurios naudingos ir gražios.

4.99 už

Paštu ir telefonu užsakymai pildomi... Šaukit CHERRY 1-3000

The May Co.'s Basement Misses' and Women's Coat Department
Downtown and On the Heights

DALYVAUKIT JAUNŲJŲ DAINININKŲ VARŽYBŲ

KONCERTE

ir padėkit išrinkti pačius geriausius. Varžybose dalyvauja JAV ir Kana-
dos jaunieji dainininkai.

Varžybų koncertas įvyksta

**Gegužės 2 d. šeštadienį Slavenian Auditorium,
6409 St. Clair Ave, Cleveland.**

Pradžia 6:30 val.

Bilietai po \$2.50, \$2.00, \$1.50 ir moksleiviams po \$1.00 jau parduodami
Dirvoje.

ĮSIGYKIT IŠ ANKSTO, KAD TŪRĖTUMĖT GERESNĘ VIETĄ.

Po koncerto šokiai, bufetas ir kitos pramogos.

Balsavimo lapeliai geriausiems dainininkams išrinkti bus duo-
dami prie įėjimo.

LIUDO JAROŠEKO KVARTETO KONCERTAS

Balandžio 25 d., 6 val. vakare pirmą kartą Clevelande koncertuoja Liudo Jaroško mišrusis kvartetas šv. Jurgio parapijos salėje. Kvartete be paties vado-
vo dainuoja pirmuoju tenoru **Antanas Peškys**, Vy-
tautas Dargis — baritonu ir **Jonas Avelis** — bosu.

Programoje populiarūs pasaulinių ir lietuvių kompozitorių kūriniai, liaudies melodijos, šokių rit-
mai ir linksmos, aktualiomis temomis dainos. Ketve-
riukei akomponuoja pianistas **Aleksas Mrozinskas**.

Bilietai po 2 dol., 1,50 dol. ir 1 dol. galima įsigyti
Spaudos kioske šv. Jurgio parapijos salėje, II-sios
apylinkės spaudos kioske ir pas **Vladą Čyva**,
skambinant tel.: SW 5-7079.

Po koncerto šokiai ir vaišės. Maloniai visus kvie-
čia atsilankyti Ateities klubas.

Mes kepame visokius pyragus, lietu-
višką duoną, tortus ir kitus skanumynus.
Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius
mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

JUOZO MIKONIO NAMŲ PIRKIMO-PARDAVIMO
ISTAIGA

EAST SHORE REALTY

780 East 185th Street

Telef. IV 1-6561. Namų telef. MU 1-2154

Jūsų patarnavimui atidaryta kiekvieną dieną. Mes
tarpininkaujame namus įsigyti ten, kur Jūs
pageidaujate.

Namus įsigysi — niekad nesigailėsi!

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773

REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemies-
čiuose, kreipkitės į mane, gausite pigia kainą. Taipgi gausit
patarnavimą įvairiuose apdraudimo-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir iš-
pildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba
asmeniškai.

AKRON

ČIA PAT LIETUVIŲ DIENA

Balandžio 26 dieną Akro-
no lietuviai susiburs į Lie-
tuvų dieną. 12 val. bus pa-
maldos, kurių metu giedos
Čiurlionio ansamblis. Po
pietų, 2 val., įvyks Čiurlio-
nio koncertas. Laukiama ir
Clevelando lietuvių.

Gegužės 24 dieną šv. Petro
parapijos klebonas **kun.
Kazimieras Petreikis** švęs
savo kunigystės 25 metų
jubiliejų.

Jubilijatas yra gimęs Lie-
tuvoje. Būdamas penkių me-
tų amžiaus su tėvais atvyko
į JAV. Nors dirbdamas ir
nelietuvių tarpe gražiai kal-
ba lietuviškai ir mielai su
lietuviais bendradarbiauja.
Akrono lietuviai šį jubi-
liejų rengiasi iškilmingai
paminėti.

CHICAGO

SKAUTŲ PAVASARIO ŠVENTĖ

Chicago Lietuvos Skau-
tams Remti Draugija ir
šiais metais ruošia tradici-
nį SKAUTORAMĄ, kurio-
je jaunatviška programa
pasirodys visa Chicago
skautija, susidedanti iš Au-
ros Vartų, jūrų skaučių,
Juodkrantės, Lituankos,
Kernavės ir Baltijos Jūrų
Tuntų, Korp. Vytis, Studen-
čių Skaučių Draugovės ir
Jūrų skautų Korp. Gintar-
as.

Prie liepsnojančio laužo
pro žiūrovų akis praslinks
būdingi fragmentai, su-
skambės kiekvieno lietuvi-
ausiai taip mielos lietuviš-
kos dainos.

Skautoramos progra-
ma A. Kalvaičio ir Vl. Vijeikio
kruopščiai parinkta ir žada
malonių staigmenų.

Skautoramos metu vyks
ir mūsų mielų sesių paruoš-
ta lietuviškų stalų dengimo
paroda, kurioje bus Velykų,
Kūčių ir Pabaigtuvių stalai.
Parodai vadovauja sktn.
Tumienė.

Tikimasi, kad į šią skau-
tų pavasario šventę Jauni-
mo Centre balandžio 19 d.,
3 val. po pietų tikrai ne-
truks žiūrovų.

ITS Korp. Neo-Lithuania
Chicagoje sueiga įvyksta
balandžio mėn. 19 d. (sek-
madienį) 3 val. po pietų
Balio Pakšto svetainėje —
2801 W. 38 St. Visi korp-
rantai kviečiami sueigoje
dalyvauti.

Dirvą pasiūlyk savo
kaimynui susipažinti
ir paragink
užsiprenumeruoti

CLEVELAND

IR APYLINKĖSE

• **K. Štaupas**, Dirvos rė-
mėjas, iš Floridos parvyko
į Clevelandą ir čia prabus
iki ateinančio rudens.

• **Emanuelis Jarašūnas**
su žmona išsikelia į Sacra-
mento, Cal. Sekmadienį
Čiurlionio ansamblis suren-
gė išleistuves. Abu Jarašū-
nai ansamblyje dalyvavo il-
gą laiką. E. Jarašūnas taip
pat dainavo Ažuolų oktete,
priklauso Neo-Lithuania
korporacijai ir aktyviai da-
lyvauja kitose lietuvių or-
ganizacijose.

• **Dr. S. Sviderskas**, iki
šių gyvenęs Akrone, persi-
kėlė į Clevelandą ir gydymo
kabineta atidarė 571 E. 185
St., telef. IV 6-4958.

Dr. S. Sviderskas medicini-
nos mokslus yra baigęs Ne-
priklausomoje Lietuvoje, o
studijas gilines Vokietijoje
ir kitur.

• **Lietuvių jaunimas** bal-
andžio 19 d., 7 val. vakaro
Naujos Parapijos salėj CYO
rengiamam vakare išpildo
programą. Meninėj daly
dalyvauja Alkaičių trijų, ba-
leto šok. T. Stasaitė ir Gran-
dinėlė. Pelnas skiriamas
mokyklos statybai.

• **Lituanistinės mokyklos**
tėvų komiteto surengtame
vakare meninę programą
išpildė Čiurlionio ansamb-
lis, diriguojamas muz. A.
Mikulskio, mokyklos tauti-
nių šokių grupė ir vaidinto-
jų būrelis. Svečių buvo per
400.

Padėkite artimiesiems Lietuvoje

pasiųsdami jiems siuntinė-
li. Geriausias kelias jiems
pasiųsti naudojantis Lietu-
vių Prekybos Namų patar-
navimu, nes:

1) siuntiniai greičiau pa-
siekia adresatą;

2) siuntiniai dvigubai ap-
drausti; siuntiniui dingus
siuntėjas gauna ne daiktų
įkainojimo vertę, kuri yra
labai žema, bet gauna pre-
kėmis ne žemesnės vertės,
nei buvo dingusiame siunti-
nyje;

3) pas mus yra didžiulis
prekių pasirinkimas;

4) mandagus patarnavi-
mas lietuviškoj aplinkoj.

Paremdami mus, jūs pa-
remsite vienintelę lietuviš-
ką įmonę Clevelande, kuri
be siuntinių siuntimo sten-
giasi jus aprūpinti lietuviš-
kais dalykais, kaip gintaru,
lietuviškomis plokštelėmis,
medžio drožiniais, juosto-
mis, albumais ir t.t.

Lietuvių Prekybos Na-
mai 6905 Superior Ave.

Baltic Delicatessen (6908 Superior Ave.)

Krautuvėje gauti trans-
portai naujų prekių: saldaini-
nių karvučių ir vėžių kak-
lelių, įvairių vaistažolių ir
prieskonių, kaip ramunėlių,
čiobrelių, liepos žiedų, pušų
spyglių, valerijono šaknų,
apynių, imberio šaknų ir kt.

Be to mes esame skaniau-
sių lietuviškų sūrių — Mi-
chigan Farm Cheese (An-
drulio sūrių) generalinis at-
stovas Clevelande.

Krautuvės ir kiti asme-
nys, norį pirkti šiuos sū-
rius urmo kainomis, prašo-
me kreiptis į Baltic Delica-
tessen — 6908 Superior
Ave. Telef. HE 2-2395.

849

6 & 5 d.

Tarp Korman ir Donald,
E. 79 gatvė. Gražus ir ge-
rai išlaikytas namas. Šau-
kite Mr. Ed. Traczynskis IV
1-6517.

Betty Hanson Realty
819 E. 185 St. IV 6-2130

PARENGIMŲ kalendorius

Balandžio 18 d. Birutės
Draugijos kartūno vakaras
lietuvių salėje.

Balandžio 25-26 d. Liet.
Studentų S-ros Clevelando
skyrius ruošia studijų die-
nas Čiurlionio Ansamblio
namuose.

Balandžio 25 d. Liudo Ja-
roško mišrusis kvartetas
koncertuoja šv. Jurgio pa-
rapijos salėje. Rengia Atei-
ties klubas.

Gegužės 2 d., Slovenian
Auditorium JAV ir Kana-
dos jaunųjų dainininkų kon-
kursas. Rengia Dirva.

Gegužės 3 d. Akademinių
Skautų Sąjūdžio narių ir
artimųjų Motinos Dienos
minėjimas Čiurlioniečių na-
muose.

Gegužės 9 d. Čiurlionio
Ansamblio namuose LVS
Ramovės pobūvis.

Gegužės mėn. 10 d. Jul.
Kazėno mokinių koncertas
N. Parapijos salėje.

Gegužės 16 d. Prudenci-
jos Bičkienės ir Stasio Ba-
ranausko koncertas Slovėnų
salėje. Rengia ALRKF Jau-
nimo stovyklos globos ko-
mitetas Clevelande.

Gegužės 23 d. lietuvių sa-
lėje jūrų skautų vakaras.
Vaidins Toronto vaidybos
būrelis.

N A U J A S PATARNAVIMAS JUMS

Kadangi daugelis žmonių
užmiršta atnaujinti savo
leidimus automobiliams vai-
ruoti, o, laiku neatnaujinus
leidimą, gali prireikti iš
naujo laikyti egzaminus, to-
dėl mūsų draudimo agentū-
ra maloniai patarnaus Jums,
mėnesį prieš leidimui pasi-
baigiant primindama Jums,
kad laikas atnaujinti leidi-
mą.

Visa kas reikalinga: už-
pildykite žemiau pridėdamą
kuponą ir pasiųskite:

PAULINA

MOZURAITIS-BENNET

Insurance Agent

13706 Benwood Ave.

Cleveland 5, Ohio

Kuponas:

Pavardė

Adresas

.....

Telefonas

.....

Kada baigiasi leidimas

.....

EAST CLEVELAND—EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

3 1/2 %

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH—SUPERIOR AVENUE

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija visus lietuvius ir jų draugus
kviečia nepamiršti 1959 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klub-
bas turi įvairių garsiakalbių. Sėdėdami bet kurioje vietoje,
galite klausyti muzikos, lietuvių radijo valandėlių. Visą
laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lie-
tuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

DIRVA

★★★
THE FIELD

Kas ir kur?

• Lituanus žurnalas randa nemaža susidomėjimo svetimose — pastebėjo Dr. V. Vygandas vasario mėn. New Yorke įvykusiame pokalby. Tai teisinga pastaba. Vakarų Vokietijoje (Stuttgarte) leidžiamas mėnesinis žurnalas "Ost Europa" Nr. 10-11 (1958 ir Nr. 2-3) 1959 savo bibliografijos skyriuje paminėjo "tilpusius Lituanus žurnale atspausčius Vinco Rastenio, Vaclovo Sidzikausko, Antano Mažiulio ir Juliaus Kaupo straipsnius.

• Šeštadienį, bal. 11 d., 9 val. vak. Lawrence Welk programoj, per visą Ameriką ("coast to coast") buvo duota lietuviška liaudies daina "Sėdžiū po langeliu", atpažįstamai išpildyta valso ritme, akordeono solo su orkestro pritarimu. Buvo pranešta, kad ta daina yra lietuviška. Pats L. Welk, šiai muzikai palydintis, pašoko su viena savo dainininkių.

• Torontė susiorganizavo Lietuvos Nepriklausomybės Talką remti moterų būrėis. Būrelio ponios, kurios jau eilę metų savo darbu ir aukomis remia L. N. Talką ir L. N. Fondą, šį kartą per L. N. T. Toronto Komitetą paskyrė auką apmokėti vienam studentui-ei išlaidas Neo-Lithuania korporacijos vasaros stovykloje.

• Dirvos bičiulis J. Lietuvinkas, iš Baltimorės, vėl atsiuntė vieną naują prenumeratą.

• Dirvos bičiulis T. Mekauskas, iš E. Chicago, nuosirdžiai talkina naujų Dirvos skaitytojų telkimui. Jei tokių talkininkų turėtume visuose didesniuose miestuose, talka daug greičiau galėtų sėkmingai užbaigti.

• Bostone atidaryma nauja dailės galerija. Atidarymo proga rengiama ir penkių dailininkų, įvairių tautybių, paroda. Jų tarpe ir mūsų dail. V. Vizgirda.

• Ūkininkas St. Yankus, pagarsėjęs kovoje su valdžios įstaigomis dėl varžymo ūkininkavimo laisvės, kolkas į Australiją vyksta tik vienas. Tik susipažinęs galutinai apsispręs: persikelti į Australiją ar pasilikti JAV.

• Moterų Vienybė New Yorke gegužės 3 d. mini 25-erių metų sukaktį.

BOSTON

NAUJAS SKAUTŲ TĖVŲ KOMITETAS

Balandžio 11 d. įvyko Bostono skautų tėvų susirinkimas. Buvusio komiteto sekr. J. Venckus padarė veiklos pranešimą.

Bostono skautų tėvų komitetas gana stipriai yra parėmęs skautus materialiai. Apie skautų veiklą išsamų pranešimą padarė tutininkas inž. A. Treinys. Taip pat jis parodė filmą iš lietuvių skautų jamborė ir Bostono skautų stovyklavimą.

DETROITAS LAUKIA SVEČIŲ! NEO-LITHUANIA ŠVENTĖ

Neo-Lithuania korporacijos 36 metų sukakties minėjimo šventė Detroite šį kartą įvyks balandžio 18 d. puišiose Detroit Leland viešbučio patalpose. Šventės programa susidės iš iškilmingo posėdžio, kurio metu juniorai bus keliami į seniorus, meninės dalies ir vaišių su šokiais.

Laukiama daug svečių ir viešnių iš Clevelando, Chi-

mo prie Worcesterio.

Į naują komitetą išrinkti: pirm. — Ig. Vileniškis, vicepirm. — Gavelis, sekr. — S. Jakutis, išd. — P. Mučinskas ir narys — inž. Ma-nomaitis.

NEO-LITHUANIA PAVASARIO ŠVENTĖ

rengiama birželio mėn. 13 d., 7 val. vak. Tautinės Sąjungos namuose. Ta proga bus iškilminga sueiga, kurios metu juniorai gaus spalvas. Centro valdyba dalyvaus su vėliava. Taip pat žada į iškilmes atvykti New Yorko neolithuanų būrys.

Korporacijai herbą daro kol. Petras Vėbra iš Chicago. Herbas bus iškabintas Tautinės Sąjungos namuose, pavasario šventės metu.

NAUJA PREKYBINĖ ĮSTAIGA

Kazys Adomavičius atidarė namų pirkimo-pardavimo įstaigą, 219 Union St., Randolph, Mass. (Route 139).

K. Adomavičius yratatbininkas ir gana sėkmingai stato naujus vienos šeimos įvairiaus stiliaus namus.

Per jo įstaigą galima pirkti naujus namus netoli Bostono prie šių miestelių: Avon, Braintree, Canton, Randolph, Sharon, Stoughton ir kt. Taip pat jis parūpina žemės sklypus.

Amerikiečių tarpe turi išdirbęs gerą statybininko vardą. Jo namų paveikslai buvo išstatyti kovo mėn. suruoštoje Bostone statybininkų parodoje. Namus stato per Veteranų ir F. H. organizacijas. Pirkėjams parūpina ilgalaikes paskolas.

Gražioje vietoje K. Adomavičius pasistatė nuosavą įstaigą namą. Galima skambinti telef. WO 3-2400. Geriausios sekmes naujame biznyje!

• Tautininkų veikėjo Vlado Mickūno sūnus A. Mickūnas susižiedavo su stud. Jankauskaite. Vestuvės įvyks Tautinės S-gos namuose liepos mėn. 4 d.

• Reginos Norvaišaitės vestuvės su Petruičiu, iš Washingtono, įvyks balandžio mėn. 18 dieną.

cagos, Toronto ir kitų vietovių.

Malonu pažymėti, kad didelis būrys Clevelando neolithuanų stropiai rengiasi vykkti į Detroito metinę šventę su savo paruošta dainų, tautinių šokių ir gražaus žodžio meno programa.

Tenka patirti, kad šią neo-lithuanų šventę yra didelis susidomėjimas ne tik Detroito studentijoje, bet taip pat ir vyresnio amžiaus lietuvių tarpe.

Iš kitų vietovių atvykstantieji korporantai maloniai prašomi registruotis Neringos knygyne 1906 25 St. Telef.: TA 6-7134.

Ten pat gaunami ir kvietimai į sukakties minėjimo šventę.

V. G.

PIRMASIS MERGAIČIŲ KONCERTAS

Kunig. Birutės Moterų D-jos Detroito skyr. balandžio 26 d., sekmadienį, 5 val. p. p., italų salėje, 5101 Oakman Blvd., Dearborn, ruošia koncertą-arbatėlę.

Pereitais metais Detroite įsisteigė jaunučių mergaičių choras. Nuo choro įsisteigimo pradžios praėjo nemaža laiko. Kai kas jau ėmė abejoti to choro gyvybingumu... Bet taip galvojo tik "Tomai netikėliai". Chorą apsiėmė mokyti ir jam vadovauti tikrai ryžtingas ir talentingas dirigentas Stasys Slizys.

Ypač džiugu, kad choras sudarytas iš jaunučių mergaičių. Ir šio choro koncertas įvyks balandžio 26 d., sekmadienį, 5 val. p. p., italų salėje, 5101 Oakman Blv., Dearborn.

Po choro koncerto, toje pačioje italų salėje, įvyks šokiai, kuriems gros tikrai geras orkestras. Savo atsilankymu parodykime, jog mums rūpi jaunimas ir mes jį remiame.

SPORTAS

VYRŲ IR MOTERŲ TINKLINIO RINKTINĖS PABALTIEČIŲ ŽAIDYNĖMS

Š. Amerikos Lietuvių FASK-to pavedimu, vyrų ir moterų repren-tacijų tinklinio komandų sudarymu, 1959 m. š. Amerikos Pabaltiečių žaidynėms, balandžio 25-26 d. Chicagoje, rūpinasi Centrinis Tinklinio Komitetas, kuris paskyrė rinktinę ir Algirdą Bielskų (Clevelando LSK Žaibas) sudaryti vyrų rinktinę. Į moterų tinklinio rinktinę yra pakviesta šios žaidynės: A. Barzdukaitė, A. Liutkutė, St. Juodvalkytė, E. Kajackaitė, I. Besperaitytė ir J. Laikūnaitė (visos Clevelando LSK Žaibas); O. Blandytė, B. Laurušonienė, M. Raudienė ir A. Loye (visos Chicago LSK Neris).

Į vyrų tinklinio rinktinę pakviesta: V. Eikinas (Bostono LSK Dainava); G. Grajauskas (Hartfordo LSK Grandis); A. Racka (Detroito LSK Kovas); J.

Iš Tautinės Sąjungos seimo banketo, prieš dvejus metus vykusio Clevelande. Nuotraukoj matyti V. Rastenis, A. Senikas, B. Nemickas, Dr. J. Bartkus, inž. Pautienis, Dr. Pautienis, J. J. Salasevičiai, ponis Colney ir kt.

A.L. TAUTINĖS SĄJUNGOS DEŠIMTMETIS

Gegužės 30 ir 31 d.d. Detroite įvyksta Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Seimas.

Tai bus iš eilės šeštas seimas. Ir jis įvyksta Sąjungos sukaktuviniiais metais: šiemet sukanka dešimt metų nuo Tautinės Sąjungos įkūrimo.

Per tą trumpą laiką S-ga tvirtai įsiremė į Amerikos lietuvių gyvenimą. Savo darbais bei veikla užėmė reikšmingą vietą. Jos narių skaičius vis auga, jos skyrių tinklas plečiasi. Vien tik per 1958 metus, pav., įsisteigė keturi nauji skyriai. Tai daug pasako: tautinė srovė vis daugiau pritarėjų randa. Naujieji skyriai yra ryškus pavyzdys lietuviško entuziazmo, veržlumo ir visuomeniškumo. Jie pakankamai veiklūs ir sėkmingai veikia senesniuosius skyrius, savo darbais jau pasižymėjusius.

Sgos Seime bus paminė-

tas įkūrimo dešimtmetis. Bus sudaryta ir nauja Sąjungos vadovybė. Taip manyti leidžia praities pavyzdžiai: dar nebuvo tokios Sąjungos pirmininko ir tokios S-gos valdybos, kuri išbūtų ilgiau, kaip vieną kadenciją, — daugiau, kaip dvejus metus.

Gal bus naudinga nors trumpai sužymėti buvusius S-gos seimus ir išvardinti S-gos valdybas, prisidėjusias prie S-gos sustiprinimo ir suaktyvinimo.

Pirmas seimas, kuriame buvo įsteigta ALT S-ga, įvyko 1949 m. gegužės mėn. 21-22 d.d. New Yorke, New Yorker viešbuty. Šis seimas buvo vadinamas Tautinės srovės seimu. Jame dalyvavo Amerikos lietuvių Misių, Lietuvai Vaduoti Sąjungos ir Amerikos Lietuvių Tautininkų Centro atstovai ir kiti tautinės srovės veikėjai. Jų visų buvo įsteigta viena bendra ALT Sąjunga.

Buvo parodytas tautinės srovės vieningumas, išblaškyta kai kurių iliuzija ir tvirtinamas, kad čia nėra ir negali būti vienos tautinės srovės...

Buvo sudaryta viena vadovybė. Pirmuoju S-gos pirmininku buvo išrinktas a. a. adv. Antanas Olis (Chicago, Ill.), o valdybos kitus narius sudarė: Juozas Tysliava (Brooklyn, N. Y.) — vicepirmininkas, Vincas Rastenis (Cleveland, Ohio) — vicepirmininkas, Petras Linkus (Chicago, Ill.) — sekretorius ir Juozas Ginkus (Brooklyn, N. Y.) — kasininkas. Sąjungos reikalų vedėju buvo pakviestas Dr. Bronius Dirmeikis (Waterbury, Conn.).

Antras seimas įvyko 1951 m. gegužės mėn. 19-20 d.d. Tabor Farmoje, Sodas, Mich., p. Juozo Bačiūno vasarietėje. S-gos pirmininku buvo išrinktas a. a. Dr. Motiejus Colney-Aukštikalnis (Waterbury, Conn.) ir valdybos nariais: Jonas Kasmauskas (Boston, Mas.) — I vicepirmininkas, Mykolas Gureckas (Waterbury, Conn.) — II vicepirmininkas, Bronius Dūda (Waterbury, Conn.) — sekretorius ir Albinas Trečiokas (Newark, N. J.) — išdininkas.

Trečias seimas įvyko 1953 m. kovo mėn. 14-15 d. d. Philadelphiaje, Adelphia viešbuty. S-gos pirmininku buvo išrinktas adv. Antanas Lapinskas. Kiti valdybos nariai: Dr. Steponas Biežis — I vicepirmininkas, Petras Linkus — sekretorius ir Teodoras Blinstrubas — išdininkas. Visa S-gos valdyba iš vienos vietos — visi iš Chicago, Ill.

Ketvirtas seimas įvyko 1955 m. gegužės mėn. 28-29 d.d. South Bostone, Mass., Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus namuose. S-gos pirmininku buvo išrinktas Dr. Steponas Biežis. Kiti valdybos nariai: Dr. Juozas Bartkus — I vicepirmininkas, Dr. Bronius Dirmeikis — II vicepirmininkas, Jonas Jurkūnas — sekretorius ir Antanas Lapinskas — išdininkas. Visi iš Chicago, Ill.

Pentasis seimas įvyko 1957 m. birželio mėn. 1-2 d.d. Clevelande, Ohio, Hollenden viešbuty. S-gos pirmininku buvo išrinktas inž. Eugenijus Bartkus. Kiti valdybos nariai: Jonas Jurkūnas — I vicepirmininkas, Dr. Jonas Paplėnas — II vicepirmininkas, Teodoras Blinstrubas — sekretorius ir Antanas Lapinskas — išdininkas. Taip pat visi iš Chicago, Ill.

Šios sudėties S-gos vadovybė ir dabar yra. Kur bus vadovybės centras, kas bus S-gos pirmininku ir valdybos nariais paaiškės gegužės mėn. 31 d., sekmadienį, būsimame S-gos seime.

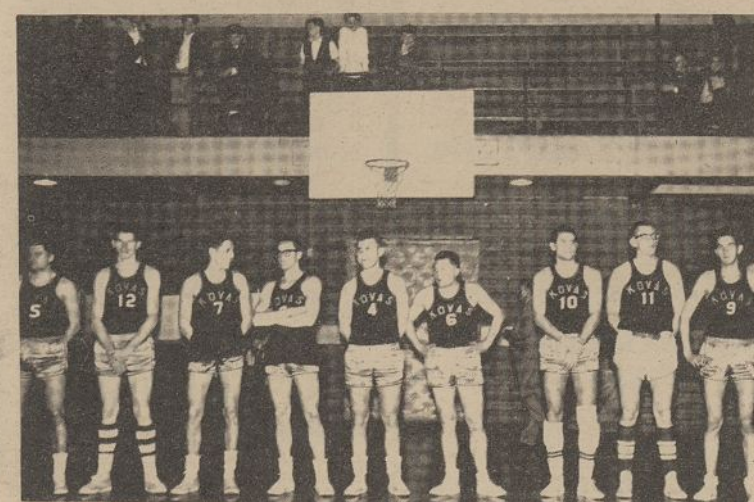
T. Lazdūtis

REGISTRUOKITĖS Į JAUNŲJŲ DAINININKŲ KONKURSA

Dirva gegužės 2 d., šeštadienį, Clevelande rengia jaunųjų dainininkų konkursą. Jo kaimėtojams paskirtos 3 premijos. Pirmoji premija — \$300.00, antroji — \$200.00 ir trečioji \$150.00. Į konkursą kviečiami jaunieji dainininkai iš JAV ir Kanados.

Konkurse gali dalyvauti moterys ir vyrai, nevyresni kaip 28 m., iš anksto pranešę apie tai Dirvai, bet ne vėliau, kaip iki balandžio mėn. 18 dienos. Įsiregistruojant reikia pranešti balso rūšį, kur mokosi dainavimo,

Kaunas (ASK Lituania); Z. Žiupsnys (Chicago LSK Neris); R. Babickas A. Liutkus, M. Leknickas ir J. Zorska (visi Clevelando LSK Žaibas). Mažas rinktinės dalyvių skaičius iš rytinio pakraščio klubų (Bostono ir Hartfordo) yra grynai dėl didelių kelionės išlaidų.

Balandžio 4 ir 5 d.d. Detroite įvyko š. Amerikos lietuvių sporto žaidynių vyrų krepšinio varžybos. Nuotraukoje Detroito LSK Kovo krepšinio komanda varžybose laimėjusi pirmąją vietą. E. Šulaičio nuotrauka.

Remkime Lietuvos Nepriklausomybės Talką per Lietuvos Nepriklausomybės Fondą.